

Novi list izhaja vsak četrtek
zjutraj. — Uredništvo in upra-
va sta v Gorici via Mameli 5;
telefon št. 308. — Poduredni-
štvo in podružnica uprave v
Trstu via Valdirivo 19/III; te-
lefon št. 39-08. — Uradne ure
vsak delavnik od 9. do 12. ure

Novi list

Naročnina za celo leto 15 L.,
za pol leta 8 L. Za inozemstvo
30 L. — Trgovski oglasi po
L. — L., osmrtnice, poroke, po-
slana, oglasi denarnih zavodov
itd. po 1.50 L. za 1 mm v
stolpcu. — Mali oglasi po 50
stot. za besedo, najmanj 5 ltr.

STEV. 38.

V GORICI, ČETRTEK 12. DECEMBRA 1929.

LETO I.

Tedenski koledarček.

13. decembra, petek: Lucija, devica,
mučenica; Otilija, devica. — 14., so-
bota: Spiridion, opat; Kondrag Of.;
Nikarij, škof. — 15., nedelja: 3. ad-
ventna nedelja. Kristina, dekla; Vale-
rijan. — 16., ponedeljek: Albina (Zo-
ra), devica, mučenica. — 17., torek:
Lazar, škof; Vivina, devica. — 18., sre-
da: K v a t r e. Gracijan, škof; Teotim,
mučenec. — 19., četrtek: Urban V.,
papež; Favsta, vdova.

V ponedeljek dne 16. decembra je
ščip; veliko dežja.

Novice.

Mussolinijev govor.

V nedeljo 8. decembra je imel na-
čelnik vlade v Rimu govor o žitni bi-
tki, iz katerega posnemamo nastopne
podatke. Mussolini je začel žitno bi-
tko 11. junija 1925. »Osvoboditi itali-
jansko ljudstvo suženjske odvisnosti
od tujega kruha« je bil smoter vladnih
naporov. Da bi kmetje rajši delali, je
Mussolini uvedel carino na tuje žito,
ki znaša danes 14 zlatih lir na kvintal.
Italija je v tem oziru tretja v Evropi.
Višjo carino imata Albanija (25 zlatih
lir na kvintal) in Španija z 21 lirami.
Četrta je Francija, ki ima 10 lir carine.
Žito iz inozemstva stane v Genovi 83
lir za kvintal, domače žito v Milanu
pa 129 lir. Razlika znaša 46 lir in pri-
de v korist poljedelcu. Od začetka
žitne bitke do danes je proizvodnja
žita poskočila od 65 na 71 milijonov
kvintalov. Pri tem se pa obdelana
zemlja ni povečala, temveč se je samo
kmetovanje izboljšalo. Prej so pride-
lali v Italiji 10, danes pa dobe 14 kvin-
talov žita na enem hektarju. Letošnja
letina — pravi načelnik vlade — ni
bila v vsej državi enaka. V Julijski
Krajini je bila n. pr. slabša ko leta
1928. Vlada upa, da bo v par letih v
deželi žita dovolj in da ga ne bo tre-
ba več uvažati iz tujine.

Nov kardinal.

Dosedanji papežev poslanik v Nem-
čiji Evgen Pacelli bo v kratkem prejel
kardinalski klobuk. S tem hoče sv.
stolica pokazati, kako visoko ceni di-
plomatske zmožnosti novega cerkve-
nega kneza.

Gospodarski cilji fašizma.

Tajnik italijanske industrijske zve-
ze Olivetti je imel razgovor z uredni-
kom nemškega lista »Tag« v Berlinu.
Olivetti je poudaril, da je fašizem ži-
vo nasprotje boljševizma, zlasti v go-
spodarskih zadevah. Medtem ko je
boljševizem vse podpržavil, je n. pr. fa-
šizem oddal celokupno telefonsko
omrežje v državi pod zasebno upravo
in si je pridržal samo nadzorstvo. Se-
daj se peča z vprašanjem, da bi se tudi

vse železnice odtegnile državi in po-
stavile pod zasebno upravo. Najvaž-
nejšo svojo nalogo pa vidi fašizem v
podvigu poljedelstva.

Ne boste uspeli!

Sovjetska vlada je strogo prepove-
dala postavljanje božičnih drevesc,
češ da se s tem dela škoda po gozdo-
vih. V resnici pa hočejo boljševiki iz-
ruti iz nežnih otroških src vse, kar bi
spominjalo na božične praznike. Za-
to bodo tudi priredili letos na božični
dan veliko otroško maškerado po mo-
skovskih ulicah.

Življensko delo.

Češki narodopisec L. Kuba je leta
1884. izdal prvi zvezek obširne zbirke
pod naslovom »Slovanstvo v svojih
pesmih.« Od tedaj je neutrudni uče-
njak in nabiralec narodnih pesmi pre-
hodil večino slovanskih zemelj peš
od vasi do vasi ter si je zapisoval
ljudske pesmi. 45 let se je Kuba trudil
z nabiranjem. Izšlo je že 15 zvezkov
slovanskih narodnih pesmi. V zadnjih
letih je Kubi pomagal pri nabiranju
tudi predsednik Masaryk. Res, čast
takim narodnim delavcem!

Smrt.

Nenadoma je umrl poveljnik gori-
škega vojaškega okrožja polkovnik
Peter Ridolfi. Rajni gospod je bil do-
ber in pošten mož.

Na mnoga leta!

Monsignor Arko iz Idrije je umrl.
Ta vest se je zadnje sredo 4. t. m.
zvečer in četrtek predpoldne širila po
Gorici in je kroge, ki poznajo in
spoštujejo idrijskega dekana, razža-
lostila in pretresla. Poročilo se je gla-
silo, da je dekan nenadoma umrl v av-
tomobilu, ki ga je peljal iz Idrije v
bolnišnico v Gorico. V četrtek pred-
poldne smo poizvedovali po bolnišni-
cah, mrtvašnicah, pri prefekturi in
drugod, kje leži mrtvec. Vse poizved-
be so bile zaman. Končno smo proti
poldnevu po posredovanju goriške
kvesture v naše veselje doznali, da je
monsignor živ in zdrav doma v Idriji.
Kdo si je dovolil grdo šalo? Izkazalo
se je, da je vest razširila premetena
sleparka. Prišla je v sredo okrog osme
ure zvečer v nadškofijski dvorec v
spremstvu moškega. Predstavila se je
za nečakinjo idrijskega dekana,
spremljevalca pa za svojega bratran-
ca. Vsa obupana je med jokom pripo-
vedovala, da sta z bratrancom spre-
mljala dekana v goriški sanatorij, da je
pa stric v Solkanu, zadet od kapi, ne-
nadoma preminul. S pripovedovanjem
je skušala izvabiti iz služinčadi večji
znesek za razne pogrebne potrebe. Ne.
Premetenka je v četrtek popoldne
izginila iz Gorice v Furlanijo, kjer je
tudi oćiganiła par ljudi. Ker pa je bila
slepčarija že odkrita in ona spoznana,
so jo aretirali. Piše se Marija Strnad,

stara okrog 45 let, iz Idrije. Njen paj-
daš, tako zvani bratranec, ki je trenut-
no še prost, se je izdal za Ladislava
Zubraniča iz Trsta; star je okrog
30 let.

Pred sodiščem.

Pred goriškimi sodniki je stal te dni
že drugi kot obtoženec bivši bovški
prefekturni komisar in didaktični rav-
natelj Jože Gogoli. Obtožen je, da ni
izplačeval občinskim nastavljenecem
plač, da je osleparil par vojnih vdov,
da si je pridržal denar od šolskih
spriceval in podobno. Tudi druga raz-
prava je bila preložena, ker hočejo
preiskati še podpise nekih pobotnic.

Vstop prepovedan.

Znani dogodek, da je neko žensče
hotelo streljati na škofa Smita v cer-
kvi sv. Petra v Rimu, so nekateri listi
po svoje močno zabelili na račun
»farjev«. Zato so cerkvena oblastva
ob kraljevem obisku prepovedala za-
stopnikom teh časnikov vstop v Va-
tikan.

Bivši hrvatski poslanec zaprt.

V ponedeljek so v Zagrebu zaprli
voditelja bivše Radićeve stranke po-
slanca Predavca. Obtožen je, da je s
sleparijami zakrivil polom Seljačke
zadružne banke v Zagrebu.

Dijaška demonstracija.

V soboto 7. t. m. okrog 10. ure zve-
čer je večja skupina goriških srednje-
šolskih dijakov priredila pred gimna-
zijo v ulici XX. Settembre burne de-
monstracije. Dijaki so kričali in ob-
metavali poslopje s kamenjem. Mno-
go razbitih šip priča še sedaj, da je
ogorčenje močno kipelo. Demonstra-
cija je bila naperjena proti ravnatelju
zavoda profesorju Trebbiju. Očitajo
mu, da je na letnem zborovanju
srednješolskih profesorjev izrazil dvo-
me o pravem italijanskem čuvstvova-
nju tukajšnjih Italijanov domačinov.
Na lice mesta so prihiteli policisti, ki
so demonstrante razpršili, štiri najbolj
uporne pa zaprli.

Enako ogorčenje vlada tudi proti
ravnatelju učiteljskega drju Pagliero, ki
je na profsorskem kongresu v Rimu
trdil, da vlada v teh krajih še avstrijs-
ki duh. Oba sta sedaj svoje izjave
javno preklicala, češ da jih nista ni-
koli izrekla in da gre za pomoč.

V spomin.

Naš nepozabni mislec in duševni vo-
ditelj, krški škof Anton Mahnič, ki je
bil pokopan na zagrebškem pokopali-
šču Mirogoju, je bil v začetku tega me-
seca slovesno prenešen v cerkev oče-
tov glagoljašev pri sv. Ksaveriju v Za-
grebu. Dosegel je svoj namen. Počiva
v svetišu, čigar cilji so bili njemu ved-
no vir najživejše življenske borbe.

NOVI list

1929 C 134/1929

070(450.36=163.6)

Sv. Miklavž v Trstu.

Letošnji kramarski sejem o sv. Miklavžu je prav živahen. Kramarjev je vse polno in dolgo ulico XX. Septembra so skoro zasedli. V večernih urah se težko prerije skozi gnečo. Dva šotora sta posebno dobro obiskana. V prvem prodajajo nove klešče za koždranje v »marcel«, v drugem cvrejo jajca v patentirani ponvici in jih delijo revežem. — Sv. Miklavž je pripeljal v Trst tudi znamenitega profesorja telovadbe A. Strohschneiderja, ki zna hoditi po vrvi. Pred Sv. Antonom so čez kanal potegnili od palače do palače v višini 20 metrov jekleno žico. Zvečer se je zbrala ob kanalu silna množica. Gosp. Strohschneider se je prikazal na oknu palače in stopil na žico držeč v rokah drog, s katerim je lovil ravnotežje. Po taktu koračnice je korakal na drugo stran in se nato vrnil; potem je tekkel po žici zopet na drugo stran in se v teku vrnil ritenski. Drugi večer si je spretni Nemec pripravi na žici kar večerjo. Skozi okno si je prinesel mizo in stolic, ju postavil na žico sredi kanala in je sedel. Nato je potegnil iz žepa namizni prt, krožnike, namizno orodje, steklenico in kozarec. Ko se je najedel gnjati in napil terana, si je prižgal cigareto in se zleknil na žico. Čez nekaj minut se je dvignil, priklonil in odšel skozi okno. Ljudje niso verjeli lastnim očem, marsikdo je mislil, da gleda prikazen.

Smrt z granato.

Zadnji petek okrog poldneva je iskal po kraškem hribu 18 letni Domnik Ferletič iz Mirna ostanke vojnega streliva. Bil je brez dela in nujna potreba ga je gnala k temu poslu. Nesreča je hotela, da je naletel na granato, katero je hotel odpreti. Pri tem se je granata razpočila in mu odtrgala obe roki ob zapestju ter mu raztrgala obe nogi. Bil je tako razmesarjen, da je na mestu izdihnil. Našle so ga neke ženske in obvestile o strašnem dogodku nesrečno družino v Mirnu. Kdaj bo že konec grozot, ki jih dan za dnem množi vojno strelivo?

Mesečnikova žalostna smrt.

V ulici Rafut št. 39 v Gorici stanuje družina Komel, ki je imela 21-letnega sina Egidija, podvrženega mesečnosti. V noči 6. t. m. okrog polnoči se je dvignil v snu, odprl okno in se potegnil na streho, kjer se je nekaj hipov sprehajal. Nepričakovano je pa zgubil ravnotežje, telebnil na streho nižje stoječega hleva in od tam na cesto. Prizadjal si je težke notranje poškodbe in kmalu izdihnil v bolnišnici. V nedeljo popoldne se je vršil pogreb, katerega se je udeležila silna množica ljudstva.

Na Turškem.

Na obali Marmarskega morja je toča uničila dosti vinskega pridelka. Vlada je obljubila pomoč, a obljube ni držala. Zato so se vinogradniki v bližini mesta Herakleje oborožili in se dvignili nad gosposko. Pred mestom je prišlo do prask med puntarskimi kmeti in vojaštvom.

Strašna nesreča.

V torek zjutraj se je brzi vlak vozil proti belgijskemu mestu Namur in drvel v nižino, ko je strojevodja opazil, da zavore ne delujejo. Ker se vlak ni dal ustaviti, je stroj z brzino 80 kilometrov krenil na stransko progo in se zaril nato v zemljo. Vozovi za strojem so se prekopicnili čez lokomotivo in lomili kakor škatlje žveplenk. Potnik iz Italije pripoveduje, da je streha njegovega voza odletela kakor kos papirja. On se je rešil, ker je stal pokoncu na sedežu in se držal z rokama mreže nad glavo. Sopotnik si je parabil črepinjo in padel mrtev na razmo previdnega Italijana. Pri nesreči je umrlo 10 ljudi ranjenih pa je 78. Belgijski kralj Albert je prišel takoj na mesto nadzorovat rešilna dela.

Hopsasa-vlak.

Vipavci, poslušajte: zadnje sredo ob petih je zbrzel osebni vlak iz Ajdovščine proti Gorici. Njegov divji tek je bil pa pod Križem nad Dobravljami v bližini predora nenadoma ustavljen. Ena tračnica se je bila izkrivila in prvi dve kolesi lokomotive sta skočili s tira in vlak se je sunoma ustavil. Ponesrečencu je prišla na pomoč lokomotiva iz Gorice in po treh urah počitka jo je polževka zopet korajžno mahala proti Gorici. Človeških žrtev nesreča ni zahtevala. Potniki — tri ženske in dva podeštata, kriški in ajdovski — so silni sunek junško prenesli in se zopet kmalu znašli v ravnotežju.

Nočni napad.

Kakor poročajo tržaški listi, so v Dolini pri Trstu neznanec napadli glavnega občinskega čuvaja Ivana Kureta, ko se je vračal v soboto ob dveh zjutraj s pojedine, ki jo je pripravil svojim prijateljem g. Marengo. Kuret je bil že blizu doma, ko je padlo iz zasede več strelav; zadel pa ga ni nobeden. Listi domnevajo, da ima napad politično ozadje.

Ženske

so prišle do besede v Turčiji, kjer so po sklepu državnega zbora dobile volilno pravico.

Duhovniki in žitna bitka.

V Rimu so sprejeli predlog, da dobe nagrade za žitno bitko lahko tudi duhovniki, in sicer ne samo če dosežejo na svojih zemljiščih višji pridelek, kakor ga dajejo sosedna zemljišča, temveč tudi če z vzgledom in pobudo pridobijo kmete za boljše in modernejše obdelovanje žitnih polj.

2583 milijonov frankov

je v francoskem državnem proračunu določenih za mornarico. 52% od te svote, to je 1355 milijonov bodo porabili za zgradbo novih ladij.

Turčija in Evropa.

Dozdaj je veljal v Turčiji petek kot dan počitka. Po nasvetu gospodarskih krogov je vlada sedaj sklenila, da vpele kot dan počitka našo nedeljo. Ta odredba stopi s 1. januarjem v veljavo.

Spremenjeno ime.

Italija poseduje v Egejskem morju otočje Dodekanez, katerega je pridobila s svetovno vojno in ga je kralj, kakor smo poročali, pred nedolгим

obiskal. Sedaj je naučno ministrstvo izdalo odredbo, s katero določa, da se to otočje mesto Dodekanez imenuje »Isole Italiane dell'Egeo« (Italijanski otoki v Egejskem morju).

Lepota naših krajev.

Postojnska jama je gotovo prva na svetu glede obiska radovednežev. V l. 1913-14. so jih našli 43.842, v letu 1923-24 73.148, v l. 1924-25 119.625, v letu 1925-26. 155.711. Za te zadnje imamo tudi zapisano, odkod so prišli. Največ jih je bilo seveda iz Italije. Iz drugih držav jih je bilo 36.530; ti se dele tako: Jugoslovani 14.735, Ogrov 8041, Čehov 4972, Avstrijcev 4489, Nemcev 2284; ostalih je bolj malo, zapisano pa je, da sta bila 2 celo iz Rusije, 2 iz Indije, 5 iz Avstralije.

Ženska zgorela.

V Malih Žabljah na Vipavskem se je pred dnevi dogodila grozna nesreča. Gospodinja Katenčkove hiše, že starejša žena, je šla v klet s prižgano svečo. Kmalu nato so bližnji zapazili, da klet gori, in prihiteli gasiti. Ko so porli zaklenjena vrata v klet, se jim je nudil grozen prizor: sredi kleti je stal goreč steber, nesrečna gospodinja, katere obleka je bila en sam plamen. Vsaka rešitev je bila izključena. Kako se je zažgala, je zgonetka; krožijo razne vesti. Razun ženske sta zgorela klet in bližnji hlev.

Dinar.

Pred dnevi je praznovala Narodna banka v Beogradu svojo desetletnico. Ob tej priliki je njen guverner Bailoni v razgovoru s časnikarji poudaril potrebo, da se postavno uredi vrednost dinarja, ki je že sedaj ena najtrdnjših valut in ima 40% kritja v zlatu.

Tat pod križem.

V neki vaši pri mestu Rimini je 19 leten poba okral vse puščine v farzi cerkvi. Tatu so videli, pa jim je nenkrat zginil izpred oči. Šele čez dva dni so ga našli na vrhu zvonika pod jabolkom. Dejal je, da je hotel denar za kino.

Ob dalmatinski obali.

Pri nas pritiska že mraz in nikomur ne pride več v misel, da bi se šel kopat v Sočo. Ob dalmatinski obali je pa še tako ugodno vreme, da se ob splitski obali najvztrajnejši kopalci še redno vsak dan kopljejo.

Trdovratna tatica.

V mestu St. Pölten na Nižje Avstrijskem je bila neka ciganka radi številnih tatvin oddana okrožnemu sodišču. V zaporu je požrla veliko žlico in so jo morali radi operacije, ki je bila potrebna, odpeljati v bolnišnico. Tam je v noči pred operacijo skočila skozi okno prvega nadstropja in z žlico v želodcu zbežala. Pred usodnim skokom je še povezala svoje bolniško perilo in pobrala nekaj obleke svojim bolniškim tovarišicam in s to »prtlija go« vred izginila neznano kam.

Goriški živnorejci!

Kdor hoče naročiti inozemske bike, naj se zgasi pri Kmetijskem uradu v Gorici (via Trieste 43). Pri naročilu sivo-rjavega bika je treba plačati na račun 1000 lir, za simodolskega pa 2000. Oglasiti se je treba do 20. dec.

Kako je s politiko.

Kraj in kraljica pri papežu.

Kraljevska dvojica je v četrtek 5. t. m. uradno obiskala Vatikansko mesto in sv. očeta, kakor smo zadnjič naznanili. Zgodovinski dogodek se je izvršil strogo po dogovoru, sklenjenem med obema vladama.

Reka Tiber deli večno mesto v dva dela. Na levem bregu je večji del mesta s kraljevim dvorom Kvirinalom, na desnem manjši del z Vatikansko državo. Ker sta kralj in kraljica šla na obisk k papežu, zato je bilo določeno, da za sijaj sprejema skrbi Vatikanska država sama. Rim se radi tega ni odel v svečano obleko, pač pa je Vatikan razvil vse razkošje, ki so ga dolga stoletja nakopičila v njegovih ponosnih palačah, da dostojno sprejme kraljevske dvojice.

Kralj in kraljica sta se z velikim spremstvom odpeljala iz Kvirinala v avtomobilih. Šele na desnem bregu Tibera od Angelskega gradu naprej so bile ulice, po katerih se je peljala kraljevska dvojica, zastražene z dvesta vrstama vojaštva in milice na vsaki strani. Za temi oboroženimi kolonami se je gnetlo ljudstvo in pozdravljalo vladarja. Na državni meji, na trgu sv. Petra, ki je bil okrog in okrog zastražen in popolnoma izprazen, je kralja pozdravil guverner Vatikanskega mesta v imenu sv. očeta, švicarska garda, ki je stala tik meje, mu je izkazala vojaške časti, njena godba je pa zasvirala kraljevske himne. Nato se je kralj odpeljal naprej v notranjost Vatikana, kjer je izstopil. V dolgi povorki, katero so tvorili cerkveni dostojanstveniki in kraljevo spremstvo, sta se nato kralj in kraljica podala skozi številne dvorane proti tako imenovani mali prestolnici dvorani, kjer ju je na pragu čakal sv. oče; sprejem je bil jako pri srčen. Nato sta kralj in kraljica ostala s papežem sama skoro pol ure v zasebnem razgovoru. Potem je bilo papežu predstavljeno kraljevo spremstvo, kot prvi Dino Grandi, zunanji minister.

Po končanem obisku pri sv. očetu je kraljevska dvojica posetila papeževega državnega tajnika kardinala Gasparrija. Odtod se je razvila zopet sijajna povorka obojestranskih dostojanstvenikov s kraljevske dvojice na čelu proti baziliki sv. Petra, kjer je sprejel visoka gosta celokupni stolni kapitel s kardinalom Merry del Valom na čelu. Po izstopu iz Petrove bazilike se je kraljevska dvojica odpeljala v Kvirinal. Švicarska godba je zaigrala papeževo himno, čete so še enkrat izkazale vojaške časti, uradni obisk je bil končan.

Važna knjiga.

Nedavno od tega je izšla v Rimu knjiga, ki je vzbudila veliko pozornost v Italiji in v inozemstvu. V njej obravnava pisatelj Mario Missiroli versko politiko načelnika vlade in priobčuje ob koncu zelo važne doku-

mente, ki se tičejo sporazuma med Cerkvijo in Italijo, ki je bil sklenjen 11. februarja tega leta v Lateranu. Ker govore o knjigi v vsej državi in po svetu, moramo seznaniti z njeno vsebino tudi bralce Novega lista.

Spis z naslovom: »Date a Cesare« (Dajte cesarju), pripoveduje najprej, kakšen odmev so našle pogodbe med Cerkvijo in Italijo v inozemstvu. Nasprotniki podpisanega sporazuma — pravi Missiroli — so se razdelili v dve skupini. Eni so trdili, da se je Cerkev podvrgla državi ter postala zaveznica in podpornica fašizma. Tako je pisal par dni po podpisu bivši načelnik francoske vlade Herriot, tako voditelj francoskih socialistov Léon Blum. Tu di poluradni franc. dnevnik »Temps« je izrazil slične bojazni. Cerkev — je poudarjal list — ima sedaj dolžnost, da dokaže svojo absolutno neodvisnost od vsake posvetne oblasti. Zakaj če bi se izkazalo, da je sporazum oslabil neodvisnost Vatikana, bi nastala v katoliški zavesti sveta velika zmeda. Z verskega stališča bi bilo prav nevarno, ako bi Cerkev izgubila svoj mednarodni in svetovalni značaj ter prišla pod vpliv enega določenega naroda.

Druga skupina nasprotnikov je trdila pa ravno obratno, da sta se italijanska država in fašizem podvrgla Cerkvi, da je Italija po lateranskih pogodbah postala klerikalna. Angleški list Observer je pisal 17. februarja, da se v Italiji zabranjuje že protestantska propaganda in da država že delj časa podpira Cerkev v boju za moralizacijo javnega življenja. Sedaj bo pa država pomagala Cerkvi, da se italijanski katoliški državljani drže po črki svoje vere. Deutsche Allgemeine Zeitung od istega dne je pozdarjala, da »je klerikalizacija Italije« v Mussolinijevem programu. Mussolini hoče namreč »poglobiti duševno moč fašizma s tem, da prevzame vanj vse kulturne sile italijanske preteklosti.«

Toda ne samo v inozemstvu, temveč tudi v notranjosti so se slišali glasovi, da je Mussolini dal mogoče Cerkvi preveč pravic. Nekateri pisatelji in učenjaki so se bali, da bo Cerkev nadzorovala in omejevala svobodo znanstva in umetnosti, da bo imela v šolah odločilen vpliv na škodo države.

Te bojazni in ti očitki, pravi Missiroli, si odločno nasprotujejo. Eni trdijo, da se je Cerkev predala fašizmu, drugi, da se je fašizem predal Cerkvi. Kdo ima prav?

Država — moralna ustanova.

Že 10. marca — pravi pisatelj — je Mussolini odgovoril na to vprašanje. Na velikem zborovanju v Rimu je tik pred volitvami izjavil, da so pogodbe med Cerkvijo in Italijo pravične in jasne. »Govoriti o zmagovalcih in premagancih je otročje.« Vsak ima svoje pravice in svoje dolžnosti, svojo oblast in svoje meje. Kaj je italijanska država dala Cerkvi? Nič, prav

nič, kar bi tudi v najmanjši stvari manjšalo suverene pravice države. Da je katoliška cerkev dobila v verskem življenju vodilno vlogo, je povsem prirodno. To pa ne pomeni, da je treba odslej druge vere preganjati, zabranjevati ali jim nagajati. Katoliška država ne sme pritiskati na državljane, da sprejmejo to ali ono vero. Da je Mussolini pri sklepanju pogodb zagotovil državi precejšen vpliv, je jasno razvidno iz dveh govorov, ki ju je imel v poslanski zbornici in v senatu. Fašistovska država — je rekel — počiva na temeljih morale. »Jaz bi se sramoval govoriti s tega odra, če bi ne čutil, da predstavljam moralno in duševno silo države. Kaj bi bila država, če bi ne imela lastnega duha in lastne morale, ki daje moč njenim zakonom in radi katere država uspe, da jo državljani slušajo? Kaj bi bila država? Bedna stvar! Državljani bi imeli pravico da se ji uprejo ali da jo zaničujejo.«

Ker je država moralna ustanova, ji pritiče vzgoja mladine. Otroci — je rekel Mussolini, — morajo biti sicer vzgojeni v naši veri, toda mi moramo to vzgojo izpopolniti, dati moramo mladini čut močnatosti in duha osvojevalnosti. Trditi, da je vzgoja zadeva družine, je napačno. Moderna družina, ki se muči dan za dnem z bojem za obstanek, ne more vzgajati nikogar. Samo država lahko izpolni to nalogo. Pristavljam, da tudi verski pouk lahko vrši samo država.

Pisatelj pripoveduje nato, kako je papež tem nazorom ugovarjal in poudaril, da pritiče po katoliških načelih vzgoja otrok v prvi vrsti staršem in Cerkvi in da je naloga države samo v tem, da vzgojno delo staršev in Cerkve podpira.

Toda Mario Missiroli pravi, da ne more teh načel nobeden moderni državnik sprejeti. Za Cerkev je vsak človek duša, ki se mora osvoboditi greha in pripravljati za bodoče večno življenje. Za Cerkev država ni absolutni cilj in človek sredstvo. Za Cerkev je pravi cilj človek, je osebnost posameznika. Ona sama ni nikoli trdila, da je sama sebi namen, temveč je hotela biti vedno le sredstvo za reševanje človeških duš.

Kakor družina tako se ozira tudi Cerkev v prvi vrsti na človeka. Delovanje družine in Cerkve temelji na ljubezni in na miroljubnosti. Družinski očetje lahko dajo življenje za domovino, če upajo, da bo s tem življenje njih otrok bolj srečno in veselo. Toda ni na svetu očeta, ki bi ne hotel prihraniti lastnim otrokom trpljenja. Odtod nasprotje med družino in državo. To nasprotje je večno in neodpravljivo. Katoliške nazore o patriotizmu — pravi Missiroli — je na popoln način obrazložil Pij XI. v enciklici »Ubi arcano« 23. decembra 1922. leta. Ljubezen do domovine in do naroda — je izjavil papež — vzbuja v človeku mnogo kreposti in čudovito junaštvo, če se drži krščanske postave. Težke krivice pa nastanejo iz nje, če se spremeni v nezmeren nacionalizem, ki pozablja, da so vsi narodi bra-

tje v skupni družini človeštva in da imajo tudi drugi narodi pravico do življenja in napredka. Po katoliškem nauku — zaključuje pisatelj — mora velika ljubezen objemati vse narode na zemlji v svetovno bratstvo. Ali se more moderna država zanesti na ta vzvišeni ideal? Ali more Cerkev, ki vidi v človeštvu en hlev z enim pastirjem, dati mladini narodno vzgojo? Nel V današnji dobi ljute borbe med narodi in državami, ko so sosede kakor volkovi, mora dobiti mladina vzgojo bojevnikov. Tega Cerkev ne more storiti, ker bi se izneverila idealu ljubezni. Zato pritiče vzgoja mladine državi.

Cerkev in šola.

V tej točki je bil načelnik vlade, kakor pravi Missiroli, zelo odločen. To se najbolje vidi v predlogih Vatikana, ki jih je 24. novembra 1926. stavil vladni za konkordat in ki so priobčeni ob sklepu knjige. V 34. členu je Cerkev želela, da ji država prizna »pravico ustanavljati in vzdrževati ljudske in srednje šole, ki bodo izenačene državnim, ako sprejmejo njih učni načrt.« V 35. členu je zahtevala Cerkev pravico, da ustanavlja tudi učiteljska in visoke šole, toda zastopniki države so eno in drugo odklonili, tako da sta v končnem konkordatu od 11. februarja 1929. oba člena izginila.

Glede verskega pouka v novih pokrajinah je Cerkev predlagala v 39. členu sledeče: »Verski pouk v ljudskih šolah novih pokrajin se bo vršil v materinem jeziku. V krajih, kjer ni za verske potrebe prebivalstva dovolj duhovnikov slovanskega in nemškega jezika z italijanskim državljanstvom, bo država dovolila škofu, da s predhodnim dovoljenjem italijanskih oblastev pokliče iz inozemstva duhovnike, ki znajo eden in drugi jezik, čeprav nimajo italijanskega državljanstva.«

Odstavek o verskem pouku je v konkordatu odpadel, glede duhovnikov je pa rečeno, da morajo biti vsi italijanski državljani in poznati italijanski jezik. V krajih pa, kjer govori prebivalstvo drug jezik, se dodeli,

če je potrebno, duhovniku pomočnik, ki zna poleg italijanščine tudi jezik ljudstva.

V 33. členu je Cerkev zahtevala, naj bi mešan odbor, v katerem bi sedeli zastopniki države in Vatikana, pregledal vse knjige, vpeljane v državne šole, ali ni v njih kakšno mesto proti veri ali morali. Knjige za verski pouk v državnih in sličnih šolah bi pa sestavili v Vatikanu pri kongregaciji koncilijske.

Od tega je ostalo v konkordatu samo to, da ima cerkveno oblastvo pravico odobriti vnaprej besedilo knjig, ki so namenjene verskemu pouku v šolah.

V 40. členu so zastopniki sv. stolice želeli, da »bi ob vseh nedeljah in zapovedanih praznikih učence ljudskih in srednjih šol spremljali njih učitelji v cerkev, kjer bodo prisostvovali sv. maši, med katero bo duhovnik tolmačil tekoči evangelij.«

V postnem času bodo šolska oblastva poskrbela, da se učenci, ki niso še sprejeli prvega sv. obhajila, nanj v šoli s potrebnim poukom pripravijo. V sredo, četrtek, petek in soboto velikega tedna bodo učitelji spremili vsako leto učence vseh razredov v cerkev, da se vsaj eno uro pripravljajo z duhovnimi vajami na velikonočno obhajilo.

To je v konkordatu odpadlo, ker je vlada hotela, da se te verske zadeve prepuste svobodni odločitvi staršev in učencev.

Ostali predlogi.

V 6. členu je Cerkev zahtevala, da morajo škofje biti takoj obveščeni, ako oblastvo kakega duhovnika ali redovnika spravi pred sodišče radi pregreškov proti kazenskemu zakoniku. Škof ali njegov odposlanec ima pravico, da dobi po končanem sodnem postopanju vpogled v pravne spise.

Ako duhovnika ali redovnika aretirajo ali zaprejo, je treba ravnati z njim z obzirnostjo, ki jo zahteva njegov stan in njegov uradni naslov. V slučaju obsodbe bo duhovnik ali redovnik predsedel težko ječo v prostorih, ki morajo biti ločeni od prostorov

za lajike. Če je pa obsojen le na lahko ječo, bo duhovnik ali redovnik prebil kazni v samostanu ali v drugem duhovskem zavodu, in sicer v za to posebno določenih prostorih.

V konkordatu so se te določbe v toliko spremenile, da se je vlada obvezala, da bo aretirane duhovnika po možnosti spravila v ločene prostore, sicer pa ravnala z njim spoštljivo. Če pride duhovnik ali redovnik radi zločina pred sodišče, mora državni pravdnik škofa takoj obvestiti in mu poslati sodne sklepe. Določilo, da morajo duhovniki in redovniki predsedeti lahko ječo v samostanu ali drugi duhovski hiši, je odpadlo.

V 10. členu je Vatikan zahteval, da morajo biti poslopja, namenjena javnemu bogoslužju, nedotakljiva, to se pravi, da jih vlada ne sme rekvirirati ali zasesti in da orožniki ne smejo prestopiti praga, ako jih cerkveno oblastvo ne povabi braniti javni red.

V konkordatu je pa določeno, da smejo orožniki v slučaju nujne sile stopiti v cerkev tudi brez predhodnega obvestila cerkvenemu oblastvu. Ravnotako sme vlada v slučaju velike javne potrebe zasesti poslopja, odprta bogoslužju, tudi če se prej ni sporazumela s škofom. Na vsak način mora pa oblastvo nemudoma obvestiti o izvršeni zasesti škofa.

Duh spravljivosti.

Mario Missiroli govori v svoji knjigi še o drugih točkah konkordata, a ker niso velike važnosti, jih opuščamo.

Iz vsega — pravi pisatelj — je razvidno, kako skrbno je načelnik vlade ščitil pravice države. Sicer so se pa pogajanja vršila v prijateljskem in strpljivem duhu. Sv. stolica je bila spravljiva in je popuščala, ker ni nič manj ko italijanska država želela rešiti spor, ki je trajal v škodo obeh več ko pol stoletja.

Polemike so nastale šele pozneje, to se pravi po 11. februarju 1929.

Kdor prečita Missirolijevo knjigo, pride na vsak način do prepričanja, da je Mussolini dosegel velik političen uspeh, ki je zgodovinskega pomena.

E. A. Poe:

ZLATI HROŠČ.

»Ha, hal« sem rekel, »gotovo nimam pravice, se norčevati iz tebe — pol drugi milijon denarja je preresna zadeva, da bi človek burke bril — toda vendar ne misliš reči, da si našel tretji člen v verigi; vendar ne boš iskal posebne zveze med morskimi razbojniki in kozo; morski razbojniki se ne brigajo za kozo; te spadajo v kmetijstvo.«

»Toda saj sem že rekel, da na sliki ni bila koza.«

»Torej kozliček; to je vendar skoraj isto.«

»Skoraj isto, a ne popolnoma isto,« je rekel Legrand. »Gotovo si že kaj slišal o nekem kapitanu Kidd-u. Slika sem takoj smatral za nekak podpis v podobi. Rekel sem »podpis«, kajti mesto na pergamentu, kjer je, vsiljuje to misel. Mrtvaška glava v nasprotnem

kotu pa je bila podobna pečatu. Bolestno sem pa bil zadet, ker nisem videl nič drugega, ker je manjkala glavna stvar moje namišljene listine, namreč besedilo.«

»Zdi se mi, da si pričakoval, da boš med pečatom in podpisom našel pismo.«

»Nekaj podobnega. Res pa je, da sem imel nepremagljivo slutnjo, da me čaka zelo velika sreča. Komaj lahko povem, zakaj.«

Morebiti je bila navsezadnje bolj želja kot resnična vera; ali pa bi verjel, da je Jupitrova bedasta opazka, da je hrošč iz pristnega zlata, napravila na mojo domišljijo izreden utis? In potem je bila vsa ta vrsta slučajev vendar zelo čudna. Ali si opazil, da je bil gol slučaj, da so se vsi ti dogodki pripetili prav na tisti edini dan v letu, v katerem je bilo tako mraz, da je bilo treba prižgati ogenj, ali da bi se brez psa, ki je vdrl v hišo prav v tistem

trenutku, mrtvaška glava nikoli ne bila pokazala in bi tudi zaklad nikdar ne prišel v mojo posest?«

»Nadaljuj vendar, — ginem od nestrpnosti.«

»Lepo; gotovo si že slišal razne pripovedke, ki krožijo med ljudmi, nejasne vesti, da so Kidd in njegovi tovariši nekje na atlantski obali zagrebli denar. Te vesti morajo imeti neko podlago. Da so se pa tako dolgo in trdovratno vzdržale, se mi zdi, da prihaja odtod, ker je zakopani zaklad še vedno v zemlji. Ako bi bil Kidd svoj plen samo zacasno skrnil in ga nato zopet dvignil, bi take vesti komaj prišle do nas v svoji sedanji nespremenljivi obliki. Gotovo si tudi opazil, da vsa poročila govore samo o iskalcih zaklada in ne o najditeljih. Ako bi bil morski ropar prišel po svoj denar, bi bila stvar že davno pozabljena. Zato se je meni zdelo, da mu je kak slučaj — recimo izguba listine, ki je kraj na

Kaj nam z dežele pišejo?

Iz idrijskega kotla

in okolice.

Nov grob. — Umrli je 59-letni rudn. vpokojenec Josip Bedenk. N. v m. p!

O pokojninah. — Mnogo vpo-kojencev in vdov dobiva mesečne prejemke na podlagi samega dekreta, brez pokojninskih knjižic. Pred par meseci je del teh vpokojencev končno dobil knjižice, toda nakazilo je znatno znižano. Zadnji mesec se je zgodilo enako 18 vdovam. Razumljivo je, da so prizadeti vsled tega v težkem položaju, ker jim že itak pičla pokojnina služi komaj za najnujnejše. Kako so sploh možne te razlike v nakazilih, je res težko uganiti. Zato nestrpnost pričakujemo rešitve naših vlog, trdno zaupajoč v posredovanje g. prefekta, ki je našim zastopnikom obljubil svojo pomoč pri velevažni socialni zadevi — končni zakoniti ureditvi pokojnin. Več prizadetih.

Farni praznik. — Na dan sv. Barbare, ki je v Idriji farni in rudarski praznik, je bila ob 10. uri velika sv. maša, katere so se udeležili tudi zastopniki vseh oblastev.

Semenj. — Dne 5. t. m. je bil semenj sv. Barbare. Živine 12 glav, prodajalcev poln trg, kupčija zelo živahna. Prihodnji semenj bo na dan sv. Tomaža 21. t. m.

Iz bolnišnice. — V petek 6. t. m. je v tuk. bolnišnici po težki žrelodni bolezni umrla gospa Marija Zajec, soproga obče znanega posestnika, gostilničarja in trgovca pri »Maruškovcu«. Pokojnica je bila širom cele idrijske in cerkljanske okolice, ter tudi mnogim tujcem, znana kot zelo blaga, postrežljiva in podjetna ženska.

Iz občine. — Zadnji mesec so se že večkrat zglasili v obč. uradu posestniki, ki so se pritoževali radi neprilike, ki se jim gode pri domačem zakolu prašičev. Je res nerodno plačati

zdravnika in vrhutega še od doma v klavnico voziti nekatere dele v ogled.

Kanomlja. — (Cesta.) — Naša cesta od konca do kraja je taka, da ne zasluži več imena »cesta«. To je grapa! Edini izhod je takojšnje popravilo. Čakamo!

Iz Vipavske doline.

Šmarje. — (Slovo.) — Pred kratkim se je ločil od svojega rojstnega kraja učitelj Albert Poljšak, ki je nazadnje dolgo let služboval v Avberju. Bil je pravi vzgojitelj mladine, zato so se vsi tako težko ločili od njega.

Podkraj. — Letina je bila pri nas hvala Bogu, dobra. Prizadeti smo edino s pomanjkanjem krme, katere radi suše nismo pridelali, kakor bi želeli. — Po dolgem čakanju smo dobili tri nove zvonove na račun vojne odškodnine. Dva smo že obesili v farni cerkvi, tretji pa še čaka, da ga spravimo k poslužnici sv. Duha. Nadomestili bomo s tem starega, katerega so si sosede Vodičarji izposodili.

Rihemberški Vrh. — Pri Muličevi fužini most čez Vipavo stalno razpada. Rihemberška in črniška občina se izgovarjata, da je most nepotreben. Okoličani smo pa odločno drugega mnenja; oblastva naj bi to vpoštevala.

Dol = Otlica. — Ker se nismo oglašili, kako je z letino, moramo zdaj povedati, da je bila za nas prav slaba. Žita in sena ni skoro nič. — Fantje cele noči »tangarijo« po zakotnih plešičih. Potem pa tožijo, da ni denarja in gredo v Belgijo ali južno Ameriko.

Št. Vid pri Vipavi. — To je bilo veselo 9. nov., ko so na dveh okusno okrašenih vozovih pripeljali dolgo pričakovane tri nove zvonove. Malo fantov je ostalo tisti dan doma, vse je šlo v Ajdovščino zvonovom nasproti. Med veseljem petjem so vozovi z zvonovi in spremstvom zavili »na place« pri cerkvi.

Istočasno so dobili tudi Ložičani no-

ve zvonove. Pripeljali so jih tudi oni na bogato okrašenem vozu. Z lepim petjem so jih doma sprejeli. Onega za cerkvico sv. M. Magdalene je šest konj potegnilo na hribček k cerkvi. Vse je šlo po sreči.

Od nas tudi vse sili v Argentino; okrog 30 jih je že tam. Te dni se zopet odpravlja dve dekleti. Kaj bo iz tega? — Nekateri posestniki so osnažili zunanost svojih hiš, tako da imajo zdaj ličnejšo podobo. — V »Menišiji« so izven nevarnosti pred povodnijo, odkar je občina izpeljala kanal v potok.

S Pivke.

Postojna. — (Vera peša...) — Čuje se, da bo odšel od nas sodnik dr. Pagliano. Nastopil bo službo blizu doma, nekje med Torinom in Genovo. Dober človek je, blagega značaja in ga bomo pogrešali. — Miklavž nas tudi letos ni pozabil. To ti je bilo žvenkljanja in rožljanja, veselja in joka, strahu in predrznosti, ki se je upala parklju prav od blizu v oči pogledati. Slabo bo! Peša vera v sv. Miklavža in njegovo spremstvo.

Slavinje pri Hruševju. — (Zakasn el glas.) — Celo leto ni bilo časa, da bi kaj napisali v list. Pa se zdaj kaj oglasimo. Najprej podrežajmo sode, da brž pošljejo tistih 15 lir za naročnino. Saj nam je krompir dobro dal. Vipavci in Kraševci so dan za dnem prihajali ponj, pa se ga po štirikrat na dan lahko najemo. — No, pa naši očetje in matere le niso tako brez gospodarskih skrbi kot mladina, ki rada prespi nedeljsko mašo, ker je zvečer repo ribala.

Senožeče. — (Izseljenska bolezen. — Cerkveno petje. — Ples.) — Bil je že skrajni čas, da se pošlje tudi iz našega trga kakšna vest v svet. Odkar je propadla naša pivovarna, so se Senožeče popolnoma izpremenile. Ni več tistega prometa in direndaja, ki so ga povzročali tovarniški vozovi in avtomobili. Senožeče iz gledajo sedaj kot mirna gorska vasica. — Po razpadu pivovarne sili vse v A-

tančno označevala — uničil možnost, da ga bi dvignil, in da so to zaznali tudi njegovi ljudje, ki bi sicer sploh nikdar ne bili zvedeli, da je zaklad sploh skrit. Njihovi brezuspešni ker nesmotni poskusi, da bi ga našli, so take vesti povzročili in razširili. Ali si že kdaj slišal, da so ob obali dvignili kak znaten zaklad?»

»Nikdar.«

»Da pa je bilo Kiddovo nakopičeno bogastvo neizmerno, je dobro znano. Zdelo se mi je torej, da je gotovo še v zemlji. Pač ne boš preveč presenečen, če ti povem, da se mi je porodilo upanje, ki se je stopnjevalo skoraj do gotovosti, da vsebuje tako čudovito najden pergament kako izgubljeno poročilo o skrivališču.«

»Kaj si torej storil?»

»Povečal sem vročino in držal pergament proti ognju; a nič se ni prikazalo. Zazdelo se mi je torej mogoče, da je plast prahu kriva, da se nič ne

pokaže. Zato sem pergament polil z gorko vodo in ga skrbno očistil. Nato sem ga z mrtvaško glavo navzdol položil v kovinasto posodo, postavil posodo nad ogenj in začel kuriti. Ko je bila posoda čez nekaj minut močno segreta, sem vzel pergament in v svoje veliko veselje opazil, da je na mnogih krajih popisan s številkami, ki so stale v vrsti. Položil sem ga zopet v kozico in ga pustil notri še nekaj časa. Ko sem ga zopet vzel ven, je bil tak, kot ga vidiš sedaj.«

Tedaj mi je Legrand izročil pergament, katerega je bil medtem zopet segrel. Med mrtvaško glavo in kozo so bile z rdečo tinto okorno narisana ta znamenja:

53 $\frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{6} + \frac{1}{7} + \frac{1}{8} + \frac{1}{9} + \frac{1}{10} + \frac{1}{11} + \frac{1}{12} + \frac{1}{13} + \frac{1}{14} + \frac{1}{15} + \frac{1}{16} + \frac{1}{17} + \frac{1}{18} + \frac{1}{19} + \frac{1}{20} + \frac{1}{21} + \frac{1}{22} + \frac{1}{23} + \frac{1}{24} + \frac{1}{25} + \frac{1}{26} + \frac{1}{27} + \frac{1}{28} + \frac{1}{29} + \frac{1}{30} + \frac{1}{31} + \frac{1}{32} + \frac{1}{33} + \frac{1}{34} + \frac{1}{35} + \frac{1}{36} + \frac{1}{37} + \frac{1}{38} + \frac{1}{39} + \frac{1}{40} + \frac{1}{41} + \frac{1}{42} + \frac{1}{43} + \frac{1}{44} + \frac{1}{45} + \frac{1}{46} + \frac{1}{47} + \frac{1}{48} + \frac{1}{49} + \frac{1}{50} + \frac{1}{51} + \frac{1}{52} + \frac{1}{53} + \frac{1}{54} + \frac{1}{55} + \frac{1}{56} + \frac{1}{57} + \frac{1}{58} + \frac{1}{59} + \frac{1}{60} + \frac{1}{61} + \frac{1}{62} + \frac{1}{63} + \frac{1}{64} + \frac{1}{65} + \frac{1}{66} + \frac{1}{67} + \frac{1}{68} + \frac{1}{69} + \frac{1}{70} + \frac{1}{71} + \frac{1}{72} + \frac{1}{73} + \frac{1}{74} + \frac{1}{75} + \frac{1}{76} + \frac{1}{77} + \frac{1}{78} + \frac{1}{79} + \frac{1}{80} + \frac{1}{81} + \frac{1}{82} + \frac{1}{83} + \frac{1}{84} + \frac{1}{85} + \frac{1}{86} + \frac{1}{87} + \frac{1}{88} + \frac{1}{89} + \frac{1}{90} + \frac{1}{91} + \frac{1}{92} + \frac{1}{93} + \frac{1}{94} + \frac{1}{95} + \frac{1}{96} + \frac{1}{97} + \frac{1}{98} + \frac{1}{99} + \frac{1}{100} + \frac{1}{101} + \frac{1}{102} + \frac{1}{103} + \frac{1}{104} + \frac{1}{105} + \frac{1}{106} + \frac{1}{107} + \frac{1}{108} + \frac{1}{109} + \frac{1}{110} + \frac{1}{111} + \frac{1}{112} + \frac{1}{113} + \frac{1}{114} + \frac{1}{115} + \frac{1}{116} + \frac{1}{117} + \frac{1}{118} + \frac{1}{119} + \frac{1}{120} + \frac{1}{121} + \frac{1}{122} + \frac{1}{123} + \frac{1}{124} + \frac{1}{125} + \frac{1}{126} + \frac{1}{127} + \frac{1}{128} + \frac{1}{129} + \frac{1}{130} + \frac{1}{131} + \frac{1}{132} + \frac{1}{133} + \frac{1}{134} + \frac{1}{135} + \frac{1}{136} + \frac{1}{137} + \frac{1}{138} + \frac{1}{139} + \frac{1}{140} + \frac{1}{141} + \frac{1}{142} + \frac{1}{143} + \frac{1}{144} + \frac{1}{145} + \frac{1}{146} + \frac{1}{147} + \frac{1}{148} + \frac{1}{149} + \frac{1}{150} + \frac{1}{151} + \frac{1}{152} + \frac{1}{153} + \frac{1}{154} + \frac{1}{155} + \frac{1}{156} + \frac{1}{157} + \frac{1}{158} + \frac{1}{159} + \frac{1}{160} + \frac{1}{161} + \frac{1}{162} + \frac{1}{163} + \frac{1}{164} + \frac{1}{165} + \frac{1}{166} + \frac{1}{167} + \frac{1}{168} + \frac{1}{169} + \frac{1}{170} + \frac{1}{171} + \frac{1}{172} + \frac{1}{173} + \frac{1}{174} + \frac{1}{175} + \frac{1}{176} + \frac{1}{177} + \frac{1}{178} + \frac{1}{179} + \frac{1}{180} + \frac{1}{181} + \frac{1}{182} + \frac{1}{183} + \frac{1}{184} + \frac{1}{185} + \frac{1}{186} + \frac{1}{187} + \frac{1}{188} + \frac{1}{189} + \frac{1}{190} + \frac{1}{191} + \frac{1}{192} + \frac{1}{193} + \frac{1}{194} + \frac{1}{195} + \frac{1}{196} + \frac{1}{197} + \frac{1}{198} + \frac{1}{199} + \frac{1}{200} + \frac{1}{201} + \frac{1}{202} + \frac{1}{203} + \frac{1}{204} + \frac{1}{205} + \frac{1}{206} + \frac{1}{207} + \frac{1}{208} + \frac{1}{209} + \frac{1}{210} + \frac{1}{211} + \frac{1}{212} + \frac{1}{213} + \frac{1}{214} + \frac{1}{215} + \frac{1}{216} + \frac{1}{217} + \frac{1}{218} + \frac{1}{219} + \frac{1}{220} + \frac{1}{221} + \frac{1}{222} + \frac{1}{223} + \frac{1}{224} + \frac{1}{225} + \frac{1}{226} + \frac{1}{227} + \frac{1}{228} + \frac{1}{229} + \frac{1}{230} + \frac{1}{231} + \frac{1}{232} + \frac{1}{233} + \frac{1}{234} + \frac{1}{235} + \frac{1}{236} + \frac{1}{237} + \frac{1}{238} + \frac{1}{239} + \frac{1}{240} + \frac{1}{241} + \frac{1}{242} + \frac{1}{243} + \frac{1}{244} + \frac{1}{245} + \frac{1}{246} + \frac{1}{247} + \frac{1}{248} + \frac{1}{249} + \frac{1}{250} + \frac{1}{251} + \frac{1}{252} + \frac{1}{253} + \frac{1}{254} + \frac{1}{255} + \frac{1}{256} + \frac{1}{257} + \frac{1}{258} + \frac{1}{259} + \frac{1}{260} + \frac{1}{261} + \frac{1}{262} + \frac{1}{263} + \frac{1}{264} + \frac{1}{265} + \frac{1}{266} + \frac{1}{267} + \frac{1}{268} + \frac{1}{269} + \frac{1}{270} + \frac{1}{271} + \frac{1}{272} + \frac{1}{273} + \frac{1}{274} + \frac{1}{275} + \frac{1}{276} + \frac{1}{277} + \frac{1}{278} + \frac{1}{279} + \frac{1}{280} + \frac{1}{281} + \frac{1}{282} + \frac{1}{283} + \frac{1}{284} + \frac{1}{285} + \frac{1}{286} + \frac{1}{287} + \frac{1}{288} + \frac{1}{289} + \frac{1}{290} + \frac{1}{291} + \frac{1}{292} + \frac{1}{293} + \frac{1}{294} + \frac{1}{295} + \frac{1}{296} + \frac{1}{297} + \frac{1}{298} + \frac{1}{299} + \frac{1}{300} + \frac{1}{301} + \frac{1}{302} + \frac{1}{303} + \frac{1}{304} + \frac{1}{305} + \frac{1}{306} + \frac{1}{307} + \frac{1}{308} + \frac{1}{309} + \frac{1}{310} + \frac{1}{311} + \frac{1}{312} + \frac{1}{313} + \frac{1}{314} + \frac{1}{315} + \frac{1}{316} + \frac{1}{317} + \frac{1}{318} + \frac{1}{319} + \frac{1}{320} + \frac{1}{321} + \frac{1}{322} + \frac{1}{323} + \frac{1}{324} + \frac{1}{325} + \frac{1}{326} + \frac{1}{327} + \frac{1}{328} + \frac{1}{329} + \frac{1}{330} + \frac{1}{331} + \frac{1}{332} + \frac{1}{333} + \frac{1}{334} + \frac{1}{335} + \frac{1}{336} + \frac{1}{337} + \frac{1}{338} + \frac{1}{339} + \frac{1}{340} + \frac{1}{341} + \frac{1}{342} + \frac{1}{343} + \frac{1}{344} + \frac{1}{345} + \frac{1}{346} + \frac{1}{347} + \frac{1}{348} + \frac{1}{349} + \frac{1}{350} + \frac{1}{351} + \frac{1}{352} + \frac{1}{353} + \frac{1}{354} + \frac{1}{355} + \frac{1}{356} + \frac{1}{357} + \frac{1}{358} + \frac{1}{359} + \frac{1}{360} + \frac{1}{361} + \frac{1}{362} + \frac{1}{363} + \frac{1}{364} + \frac{1}{365} + \frac{1}{366} + \frac{1}{367} + \frac{1}{368} + \frac{1}{369} + \frac{1}{370} + \frac{1}{371} + \frac{1}{372} + \frac{1}{373} + \frac{1}{374} + \frac{1}{375} + \frac{1}{376} + \frac{1}{377} + \frac{1}{378} + \frac{1}{379} + \frac{1}{380} + \frac{1}{381} + \frac{1}{382} + \frac{1}{383} + \frac{1}{384} + \frac{1}{385} + \frac{1}{386} + \frac{1}{387} + \frac{1}{388} + \frac{1}{389} + \frac{1}{390} + \frac{1}{391} + \frac{1}{392} + \frac{1}{393} + \frac{1}{394} + \frac{1}{395} + \frac{1}{396} + \frac{1}{397} + \frac{1}{398} + \frac{1}{399} + \frac{1}{400} + \frac{1}{401} + \frac{1}{402} + \frac{1}{403} + \frac{1}{404} + \frac{1}{405} + \frac{1}{406} + \frac{1}{407} + \frac{1}{408} + \frac{1}{409} + \frac{1}{410} + \frac{1}{411} + \frac{1}{412} + \frac{1}{413} + \frac{1}{414} + \frac{1}{415} + \frac{1}{416} + \frac{1}{417} + \frac{1}{418} + \frac{1}{419} + \frac{1}{420} + \frac{1}{421} + \frac{1}{422} + \frac{1}{423} + \frac{1}{424} + \frac{1}{425} + \frac{1}{426} + \frac{1}{427} + \frac{1}{428} + \frac{1}{429} + \frac{1}{430} + \frac{1}{431} + \frac{1}{432} + \frac{1}{433} + \frac{1}{434} + \frac{1}{435} + \frac{1}{436} + \frac{1}{437} + \frac{1}{438} + \frac{1}{439} + \frac{1}{440} + \frac{1}{441} + \frac{1}{442} + \frac{1}{443} + \frac{1}{444} + \frac{1}{445} + \frac{1}{446} + \frac{1}{447} + \frac{1}{448} + \frac{1}{449} + \frac{1}{450} + \frac{1}{451} + \frac{1}{452} + \frac{1}{453} + \frac{1}{454} + \frac{1}{455} + \frac{1}{456} + \frac{1}{457} + \frac{1}{458} + \frac{1}{459} + \frac{1}{460} + \frac{1}{461} + \frac{1}{462} + \frac{1}{463} + \frac{1}{464} + \frac{1}{465} + \frac{1}{466} + \frac{1}{467} + \frac{1}{468} + \frac{1}{469} + \frac{1}{470} + \frac{1}{471} + \frac{1}{472} + \frac{1}{473} + \frac{1}{474} + \frac{1}{475} + \frac{1}{476} + \frac{1}{477} + \frac{1}{478} + \frac{1}{479} + \frac{1}{480} + \frac{1}{481} + \frac{1}{482} + \frac{1}{483} + \frac{1}{484} + \frac{1}{485} + \frac{1}{486} + \frac{1}{487} + \frac{1}{488} + \frac{1}{489} + \frac{1}{490} + \frac{1}{491} + \frac{1}{492} + \frac{1}{493} + \frac{1}{494} + \frac{1}{495} + \frac{1}{496} + \frac{1}{497} + \frac{1}{498} + \frac{1}{499} + \frac{1}{500} + \frac{1}{501} + \frac{1}{502} + \frac{1}{503} + \frac{1}{504} + \frac{1}{505} + \frac{1}{506} + \frac{1}{507} + \frac{1}{508} + \frac{1}{509} + \frac{1}{510} + \frac{1}{511} + \frac{1}{512} + \frac{1}{513} + \frac{1}{514} + \frac{1}{515} + \frac{1}{516} + \frac{1}{517} + \frac{1}{518} + \frac{1}{519} + \frac{1}{520} + \frac{1}{521} + \frac{1}{522} + \frac{1}{523} + \frac{1}{524} + \frac{1}{525} + \frac{1}{526} + \frac{1}{527} + \frac{1}{528} + \frac{1}{529} + \frac{1}{530} + \frac{1}{531} + \frac{1}{532} + \frac{1}{533} + \frac{1}{534} + \frac{1}{535} + \frac{1}{536} + \frac{1}{537} + \frac{1}{538} + \frac{1}{539} + \frac{1}{540} + \frac{1}{541} + \frac{1}{542} + \frac{1}{543} + \frac{1}{544} + \frac{1}{545} + \frac{1}{546} + \frac{1}{547} + \frac{1}{548} + \frac{1}{549} + \frac{1}{550} + \frac{1}{551} + \frac{1}{552} + \frac{1}{553} + \frac{1}{554} + \frac{1}{555} + \frac{1}{556} + \frac{1}{557} + \frac{1}{558} + \frac{1}{559} + \frac{1}{560} + \frac{1}{561} + \frac{1}{562} + \frac{1}{563} + \frac{1}{564} + \frac{1}{565} + \frac{1}{566} + \frac{1}{567} + \frac{1}{568} + \frac{1}{569} + \frac{1}{570} + \frac{1}{571} + \frac{1}{572} + \frac{1}{573} + \frac{1}{574} + \frac{1}{575} + \frac{1}{576} + \frac{1}{577} + \frac{1}{578} + \frac{1}{579} + \frac{1}{580} + \frac{1}{581} + \frac{1}{582} + \frac{1}{583} + \frac{1}{584} + \frac{1}{585} + \frac{1}{586} + \frac{1}{587} + \frac{1}{588} + \frac{1}{589} + \frac{1}{590} + \frac{1}{591} + \frac{1}{592} + \frac{1}{593} + \frac{1}{594} + \frac{1}{595} + \frac{1}{596} + \frac{1}{597} + \frac{1}{598} + \frac{1}{599} + \frac{1}{600} + \frac{1}{601} + \frac{1}{602} + \frac{1}{603} + \frac{1}{604} + \frac{1}{605} + \frac{1}{606} + \frac{1}{607} + \frac{1}{608} + \frac{1}{609} + \frac{1}{610} + \frac{1}{611} + \frac{1}{612} + \frac{1}{613} + \frac{1}{614} + \frac{1}{615} + \frac{1}{616} + \frac{1}{617} + \frac{1}{618} + \frac{1}{619} + \frac{1}{620} + \frac{1}{621} + \frac{1}{622} + \frac{1}{623} + \frac{1}{624} + \frac{1}{625} + \frac{1}{626} + \frac{1}{627} + \frac{1}{628} + \frac{1}{629} + \frac{1}{630} + \frac{1}{631} + \frac{1}{632} + \frac{1}{633} + \frac{1}{634} + \frac{1}{635} + \frac{1}{636} + \frac{1}{637} + \frac{1}{638} + \frac{1}{639} + \frac{1}{640} + \frac{1}{641} + \frac{1}{642} + \frac{1}{643} + \frac{1}{644} + \frac{1}{645} + \frac{1}{646} + \frac{1}{647} + \frac{1}{648} + \frac{1}{649} + \frac{1}{650} + \frac{1}{651} + \frac{1}{652} + \frac{1}{653} + \frac{1}{654} + \frac{1}{655} + \frac{1}{656} + \frac{1}{657} + \frac{1}{658} + \frac{1}{659} + \frac{1}{660} + \frac{1}{661} + \frac{1}{662} + \frac{1}{663} + \frac{1}{664} + \frac{1}{665} + \frac{1}{666} + \frac{1}{667} + \frac{1}{668} + \frac{1}{669} + \frac{1}{670} + \frac{1}{671} + \frac{1}{672} + \frac{1}{673} + \frac{1}{674} + \frac{1}{675} + \frac{1}{676} + \frac{1}{677} + \frac{1}{678} + \frac{1}{679} + \frac{1}{680} + \frac{1}{681} + \frac{1}{682} + \frac{1}{683} + \frac{1}{684} + \frac{1}{685} + \frac{1}{686} + \frac{1}{687} + \frac{1}{688} + \frac{1}{689} + \frac{1}{690} + \frac{1}{691} + \frac{1}{692} + \frac{1}{693} + \frac{1}{694} + \frac{1}{695} + \frac{1}{696} + \frac{1}{697} + \frac{1}{698} + \frac{1}{699} + \frac{1}{700} + \frac{1}{701} + \frac{1}{702} + \frac{1}{703} + \frac{1}{704} + \frac{1}{705} + \frac{1}{706} + \frac{1}{707} + \frac{1}{708} + \frac{1}{709} + \frac{1}{710} + \frac{1}{711} + \frac{1}{712} + \frac{1}{713} + \frac{1}{714} + \frac{1}{715} + \frac{1}{716} + \frac{1}{717} + \frac{1}{718} + \frac{1}{719} + \frac{1}{720} + \frac{1}{721} + \frac{1}{722} + \frac{1}{723} + \frac{1}{724} + \frac{1}{725} + \frac{1}{726} + \frac{1}{727} + \frac{1}{728} + \frac{1}{729} + \frac{1}{730} + \frac{1}{731} + \frac{1}{732} + \frac{1}{733} + \frac{1}{734} + \frac{1}{735} + \frac{1}{736} + \frac{1}{737} + \frac{1}{738} + \frac{1}{739} + \frac{1}{740} + \frac{1}{741} + \frac{1}{742} + \frac{1}{743} + \frac{1}{744} + \frac{1}{745} + \frac{1}{746} + \frac{1}{747} + \frac{1}{748} + \frac{1}{749} + \frac{1}{750} + \frac{1}{751} + \frac{1}{752} + \frac{1}{753} + \frac{1}{754} + \frac{1}{755} + \frac{1}{756} + \frac{1}{757} + \frac{1}{758} + \frac{1}{759} + \frac{1}{760} + \frac{1}{761} + \frac{1}{762} + \frac{1}{763} + \frac{1}{764} + \frac{1}{765} + \frac{1}{766} + \frac{1}{767} + \frac{1}{768} + \frac{1}{769} + \frac{1}{770} + \frac{1}{771} + \frac{1}{772} + \frac{1}{773} + \frac{1}{774} + \frac{1}{775} + \frac{1}{776} + \frac{1}{777} + \frac{1}{778} + \frac{1}{779} + \frac{1}{780} + \frac{1}{781} + \frac{1}{782} + \frac{1}{783} + \frac{1}{784} + \frac{1}{785} + \frac{1}{786} + \frac{1}{787} + \frac{1}{788} + \frac{1}{789} + \frac{1}{790} + \frac{1}{791} + \frac{1}{792} + \frac{1}{793} + \frac{1}{794} + \frac{1}{795} + \frac{1}{796} + \frac{1}{797} + \frac{1}{798} + \frac{1}{799} + \frac{1}{800} + \frac{1}{801} + \frac{1}{802} + \frac{1}{803} + \frac{1}{804} + \frac{1}{805} + \frac{1}{806} + \frac{1}{807} + \frac{1}{808} + \frac{1}{809} + \frac{1}{810} + \frac{1}{811} + \frac{1}{812} + \frac{1}{813} + \frac{1}{814} + \frac{1}{815} + \frac{1}{816} + \frac{1}{817} + \frac{1}{818} + \frac{1}{819} + \frac{1}{820} + \frac{1}{821} + \frac{1}{822} + \frac{1}{823} + \frac{1}{824} + \frac{1}{825} + \frac{1}{826} + \frac{1}{827} + \frac{1}{828} + \frac{1}{829} + \frac{1}{830} + \frac{1}{831} + \frac{1}{832} + \frac{1}{833} + \frac{1}{834} + \frac{1}{835} + \frac{1}{836} + \frac{1}{837} + \frac{1}{838} + \frac{1}{839} + \frac{1}{840} + \frac{1}{841} + \frac{1}{842} + \frac{1}{843} + \frac{1}{844} + \frac{1}{845} + \frac{1}{846} + \frac{1}{847} + \frac{1}{848} + \frac{1}{849} + \frac{1}{850} + \frac{1}{851} + \frac{1}{852} + \frac{1}{853} + \frac{1}{854} + \frac{1}{855} + \frac{1}{856} + \frac{1}{857} + \frac{1}{858} + \frac{1}{859} + \frac{1}{860} + \frac{1}{861} + \frac{1}{862} + \frac{1}{863} + \frac{1}{864} + \frac{1}{865} + \frac{1}{866} + \frac{1}{867} + \frac{1}{868} + \frac{1}{869} + \frac{1}{870} + \frac{1}{871} + \frac{1}{872} + \frac{1}{873} + \frac{1}{874} + \frac{1}{875} + \frac{1}{876} + \frac{1}{877} + \frac{1}{878} + \frac{1}{879} + \frac{1}{880} + \frac{1}{881} + \frac{1}{882} + \frac{1}{883} + \frac{1}{884} + \frac{1}{885} + \frac{1}{886} + \frac{1}{887} + \frac{1}{888}$

meriko. Kdor je v »obljubljeni deželi«, naj bo, toda da s svojo nepremišljenostjo še druge peha v nesrečo, ni lepo. Skoro vsi, ki so tam doli, pišejo domov tako dobre vesti, da se marsikateremu pocedijo sline. V resnici pa večina strada. Domov pišejo le dobro, da bi branili svoj nespametni korak. — Cerkveno petje je že nekaj časa zelo klaverno. Kaj je temu vzrok? Prvič: premalo pevskih moči. Drugič: vse pesmi so slabo naučene. Tretjič: orgle so močno razglašene, torej niso za spremljevanje. Zato fantje in dekleta, le pridno k vajam in naučite se vsako pesem dobro. — Zadnja tri leta smo imeli samo 2 plesa. Upali smo že, da se ta navada popolnoma opusti. Ko so pa prišli fantje od vojakov, so začeli plesati kar vsako nedeljo. Vse plešal še celo stare senožeške mamice se kaj rade obrnejo.

S Krasa.

Gradišče pri Divači. — (Zvonovi zvonite...) — V nedeljo 24. nov. je bila pri nas blagoslovitev novih zvonov. Slovesnost se je pričela ob dveh popoldne s petimi litanijami. Obred blagoslovitve je opravil gosp. župnik iz Rodika, ki se je zelo trudil, da je naša cerkev zopet dobila svoja zvana. Obred so zaključili pevci, ki so zapeli »Zvonovi, zvonite...«, »Ko dan se zaznava...« Pohvaliti moramo tudi domača dekleta, ki so za to izredno priliko cerkev lično okrasila.

Divača. — (Tatovi. — Javna dela.) — Divača slovi kot mirna, poštena vas. Od časa do časa pa tatovi tudi pri nas radi malce porogovijo. Svojega dela so se lotili v noči od 1. na 2. decembra. Račun je plačal domačin Alojzij Gerželj, kateremu so tatje odnesli iz kovačnice raznega orodja v vrednosti 500 lir.

Dela na železniškem mostu, o katerem smo zadnjikrat poročali, da se popravlja, so sedaj dokončana in most je zopet odprt za tovorni promet. Tudi Brunellijev potni avto zopet vozi preko njega v Divačo. Županstvo je hotelo letos udeležiti več načrtov v

tovo zelo enostavna, a seveda taka, da se je robatemu mornarskemu razumu zdela brez ključa popolnoma nerešljiva.

»In si jo resnično rešil?«

»Čisto lahko. Rešil sem že drugačne, desetstičkrat težje. Okoliščine in nekakšno duševno nagnenje so mi dale veselje do takih ugank. Na splošno zelo dvomim, da bi človeška bistroumnost lahko sestavila uganko, katere bi pravilno uporabljena človeška bistroumnost ne mogla rešiti. Ko sem torej odkril čitljive in skupaj spadajoče znake, me je težkoča, kako dobiti njih pomen, v resnici prav malo vznemirjala.

(Dalje.)

V vseh se čita časopisih in različnih drugih spisih, da so vrle kvalitete, testenine „PEKATETE“, ki zavite so v pakete.

občinski upravi. Razen elektrike, ki se je napeljala in razen drugih manjših del v občini, naj bi se zgradil tudi občinski vodovod. Načrt pa je ostal le načrt iz vzrokov, ki jih tukaj ne bomo omenjali. Mesto vodovoda pa smo dobili na postaji pipo, s čimer smo zavarovani pred pomanjkanjem vode v suhih letih.

Sežana. — (Javne naprave.) — Radi trgovskih poslov sem se mudil pretekli teden v Sežani. V vasi sem opazil marsikako spremembo. Končno je tudi sežanska postaja dobila streho čez peron, ki je bila prej na postojnski postaji.

Razen glavne ceste, ki so jo asfaltirali, so popravili letos tudi bližnjico s postaje na sodnijo. Ta bližnjica je bila nekoč priljubljeno šetališče sežanskega mladega in starega sveta.

Sežanske ulice razsvetljuje sedaj že en mesec električna luč, ki je prvokrat zagorela v nedeljo 27. oktobra. Elektriko imajo tudi zasebniki. Isti dan so tudi otvorili obširno sportno igrišče, ki se nahaja v bližini sodnije.

Dutovlje. — (Veseli in žalostni zvonovi.) — 24. novembra so se prvič oglasili novi zvonovi, uglašeni na božični motiv. Naš dušni pastir č. g. Šonc je vse skoro do solz ganil z govorom o pomenu zvonov. Popoldne pa je č. g. župnik tomajski blagoslovil kip presv. Srca Jezusovega. — Par dni za slavnostjo so pa isti zvonovi naznanjali, da gori v župnišču, kjer sta bila nastanjena dva razreda ljudske šole. Ogenj je zakrivila stara šolska peč. Poslopje je do tal pogorelo.

Štjak. — (Naše gospodarstvo in šekaj.) — Svet nas pozna kot Vrhovce v razliko z Gorjani. Ako se kdaj zgodi pri nas kaj posebnega, nas označijo, da smo pač Vrhovci. Dostikrat krivično. Ne smeš verjeti tisti pravljici, kako je sveti Peter pustil Rihemberžana za pol litra sladkega v nebesa, Vrhovca pa da je nahrušil za njegovo kislico. Za poletno vročino ga ni boljšega, kot je naše vrhovsko vino. Ko bi ga nam ljubi Bog le dal in bi ga mogli oddati. Ponekod imajo vinske razstave in pokušnje. Pokušnje so tudi pri nas, samo v svet ne izdamo nikdar njih poteka. Primer na bi bila tudi vsakoletna razstava našega sadja, zlasti grozdja in kostanja. In vsako leto jo pričakujemo. Nekateri so dobili stalno pravico, izbirati po vinogradih in drugod vse najlepše sadje, ali razstave le noče biti.

So družine, kjer otrokom ne puste do grozdja, z vinom pa silijo sebe in otroke. Kaj bi ne bilo za zdravje vredno več tistih par grozdov, pa tudi za gospodarstvo, in bi ga manj pili?

Prav bi bilo, da bi se več zanimali za sadje. Naš človek gre v sadovnjak samo nabirat. Treba je pa večkrat pogledati po drevju, potem bo dalo več. Brez žrtev ni nič.

Zelo smo v dolgovi. Tudi tu je krivda pri malenkostih. Ko bi vsak vinar prav obrnili, bi si vsaj nekaj pomagali. Sadja že par let ni bogve kaj.

Iz Istre.

Herpelje-Kozina. — (Nova dela.) — Od kar izhaja Novi list ni bilo od nas še nobene novice v njem. Letovnikov smo imeli letos malo. Vsako leto jih je manj. Prihajajo pa k nam le srednji ljudje, bogataši si poiščejo v vročih poletnih mesecih drugod boljšega oddiha in razvedrila. Dosedaj tudi še ni nihče poročal o izpremembi, ki se je izvršila na postaji. Železniška uprava je dala namreč prostor okoli blagovnega skladišča močno razširiti in ograditi z ličnim zidom. Na kozinski cesti se je napravil tudi nov vhod k skladišču. Stari se nahaja tik postaje, na kateri se je dogradila, ni dolgo tega, kratka, nova cesta, ki se stika s herpeljsko. Pri teh delih je bilo zaposlenih tudi precej naših ljudi.

Klanec. — (Novi dušni pastir.) — Kakor se sliši, bo naša fara kmalu dobila stalnega dušnega pastirja, in sicer pride k nam č. g. Piščanc, dekan iz Doline. V ta namen se tudi čisti župnišče. Naša srca so pa itak že pripravljena na sprejem novega gospoda, o katerem gre glas, da je velik mladinaoljub. Pa tudi sami smo potrebni dobrih nauk; zato, gosp. župnik, pridite čimprej, nestrpnost Vas pričakujemo.

Dolina. — Petletna deklica Marija Mihalič se je na seniku igrala s svojimi tovarišicami. Nenadoma se ji je spodrsnilo in dekletce je padlo tako nesrečno, da si je prebilo čelo. Otroka so nekaj dni negovali starši doma, a ko se mu je pričelo slabšati, so ga odpeljali v tržaško bolnico.

Tinjan. — Pri nas je navada, da mladina proslavi praznik sv. Luke s ... plesom. Letos pa je hvala Bogu deževalo in plesa ni bilo. Tudi sv. Mihaela so hoteli počastiti s plesom. A spet nas je dež rešil te skrutitve praznikov. Bog ga daj tudi drugič. Družgače pa je naša mladina vredna pohvale. Lotila se je pridno dela. Le škoda, da je v vasi nekaj mož, ki pridne fante zbadajo, češ kaj boš delal, saj boš kljub temu večno revež. Tako govorijo lenuhi in nevoščljivci.

Iz Gor.

Tolmin. — (Smrt. — Pevski zbor.) — Preteklo soboto zjutraj je umrl po dolgi bolezni 18-letni France Francelj. Obiskoval je drugi licej, a zavrata bolezen jetika mu je ukazala prekiniti učenje. Molimo zanj! — stvu pa ga je sprejel obč. načelnik. — Naš cerkveni pevski zbor se je zadnje čase mnogo izboljšal. Vodi ga zdaj mladi pevovodja Slamič, ki se ga je z vso vnemo oklenil. Vsak večer imajo pevci vaje in se prav pridno pripravljajo za božič. Želeli bi, da bi to navdušenje tudi trajalo.

Log pod Mangartom. — Pred nedavnim časom je boveški brivec otvoril pri nas ob sobotah in nedeljah podružnico. — Od 18. novembra naprej ne more več potniški avto čez predelski prelaz zaradi snega. Pošto dobivamo po trikrat na teden iz Bovca. — Prvo ad-

ventno nedeljo na obletnico sprejema v Marijino družbo je družba v Strmcu prvič spremljala sv. mašo s petjem. Prvi poskus se je dobro obnesel. Upamo, da se bo za naprej tudi.

Banjšice. — Zadnjo nedeljo v novembru smo imeli prvič sv. mašo v novoobnovljeni cerkvi, ki pa še ni popolnoma končana. Nekateri so iz samega navdušenja tako pritrkovali, da so ubili — mali zvon. — Ob takih posvečevanjih smatra par krčmarjev — s kakšnim dovoljenjem? — za nujno potrebno povabiti harmonikarja. Čudne tudi tiste matere, ki dovoljujejo svojim hčeram ostati v večnastropnih žakljih po cele noči zunaj.

Sužid. — (Ime naše vasi. — Bo kaj z odškodnino?) — Tako hočemo pisati, ker je iz zgodovinskih bukev izpričano, ne pa kakor kobaridski dopisnik »Sežid«. — Govori se, da je ozkotirna železnica Kobarid — Čedad v likvidaciji. Ob tej priliki se oškodovani posestniki, saj reže tir ravno najlepše sužidsko polje, sprašujejo, kaj bo z njih odškodnino.

Staro selo. — (Vaške zadeve.) — V jeseni smo izvolili odbor za pravo vodovoda. Toda odbor ni še nič pokazal. Tudi cerkev in pokopališče nam ne delata časti. Za farovž je bila nekoč že nakazana vojna odškodnina. — Električnih žarnic imamo v vasi premalo; vsaj še dve sta potrebni. — Zdaj imamo še kolikortoliko dohodkov z mlekarno in lesom. Le po krompirju nihče ne sprašuje. Se boje, da bi zmrznili.

Trnovo pri Kobaridu. — (Naši Argentinci.) — Nekaj vaščanov je že šlo, nekaj pa jih še pojde v Ar-

gentino. Od tam doli nam pišejo, da se tam v kratkem poroči naš zadnji župan Franc Bajt z gospodično Milko Miklavčičevo z Livka. Obilo sreče! Nekoč je »Novi list« poročal, da so se nekateri člani slovenskega sportskega kluba »Trst« namenili peš iz Buenos Airesa v New York. Med temi je tudi Andrej Volarič, naš sosed, ki je pa stavo prekinil. — Umrli je 80-letni Melinc, bivši cerkovnik in podžupan. Še julija je sušil seno. N. p. v m.!

Zadlog. — Mi se malo oglašamo v Novem listu, zato pa drugi o nas vedno kaj novega povedo. Kadar jim zmanjka snovi, pa govorijo o naših vodnjakih, ki jih menda zidamo v mislih in besedah. Gotovo bi bilo bolje, ako bi se našel kak dober stric in nam pomagal zgraditi vodovod z zdravno in čisto vodo. Zelo bi mu bili hvaležni, kajti zdaj moramo piti samo rjavo deževnico. — Novi list je že pisal o novi šoli v Zadlogu. Stavba je pod streho. O zidavi so že dolgo govorili, a vedno so bile kake zapreke. Sedaj je stvar prišla v tek. — Zadnjo nedeljo v oktobru se je iz Zadloga in bližnje okolice izselilo 7 mož in fantov. Zdi se, da niso zadnji.

Cerkno. — Prav sram me je, da se mi Cerkljani v Novem listu prav nič ne oglašajo, čeprav se bero dopisi iz prav majhnih gorskih vasi. Tudi pri nas se mladi svet močno izseljuje. Pred kratkim sta odšli dve skupini fantov v Belgijo; nameravajo iti za njimi pa še štiri skupine. — Baje bodo kmalu zgradili brezžično brzojavno postajo. *Vaščan.*

pornih točk še ostalo, so jih socialni demokratje pri glasovanju odklonili. To so lahko storili, ker so pri tej seji postavili 71 svojih poslancev proti 89 nasprotnikom — a za sprejetje ustavnih določb mora glasovati dvetretjinska večina. Tako je propadel predlog meščanskih strank, da se mestu Dunaj odvzamejo značaj in pravice posebne dežele, to je za socialne demokratje, ki so gospodarji Dunaja, važna pridobitev. Socialni demokratje so pokopali tudi predlog, da se uvede časopisna cenzura in še par drugih predlogov večine. Ostali deli ustave so bili soglasno sprejeti, zanj so pod pritiskom »Heimwehra« glasovali tudi socialni demokrati. Drugo jesen bo avstrijsko ljudstvo izvolilo državnega predsednika po novi ustavi. Da se je nova ustava sporazumno sprejela, je za notranjo pomirjenje Avstrije zelo važno.

Brez posredovalcev.

Severna Amerika je, kakor smo zadnjič pisali, poklicala Rusom in Kitajcem v spomin protivojni Kelloggov dogovor in jih pozvala, naj rešijo svoje spore v Mandžuriji z mirnimi sredstvi. Ruska vlada je bila radi ameriškega opomina zelo nevoljna in je odgovorila, da je posredovanje Amerike danes, ko so se med Rusi in Kitajci že začela direktna pogajanja, zelo neumestno. To da je samo neopravičen pritisk na potek razgovorov. Ruska vlada je mnenja, da se mora spor poravnati med Kitajci in Rusi samimi, in sicer na podlagi tega, kar je kitajska vlada Rusom doslej že priznala. Moskva ne bo trpela nobenega tujega vmešavanja in se le čudi, da si ameriška vlada dovoljuje dajati nasvete.

Ta odgovor je Amerikance zelo porivil in državni tajnik za zunanje zadeve Stimson je rekel časnikarjem, da s svojim pozivom ni hotel pritiskati na Ruse, temveč da ga je gnala k temu le ljubezen za mir.

Ameriška diplomacija je doživela torej popolen neuspeh in zadeve v Mandžuriji se bodo uredile brez posredovanja tujih vlad. Med tem se pogajanja med Rusi in Kitajci razvijajo zelo hitro in uspešno. Kitajci že neje h hitremu zaključku tudi težke razmere v notranjosti države. Tako prihajajo poročila, da so se v bližini vladnega mesta Nankinga uprli različni polki, ker jim vlada ni izplačala mezde, in da vojaki ropajo in plenijo po deželi. V takih razmerah ne preostane Kitajcem drugega, nego da sklenejo čim prej mir. Po zadnjih poročilih so ruski in kitajski odposlanci že podpisali sporazum, ki ga pa morata obe vladi še potrditi.

Darovi.

Za »Sirolišče sv. Družine«: P. n. gg. kurat Hrovatin 15 L., dr. Fr. Gaberšek 15 L., L. Luškič 15 L., I. K. ustanovnik 200 L., p. n. Avgusta Clement 10 L. Preplačila za knjigo »Sejavec« 50 L. — Bog stotero poplačaj!

Za »Sirolišče sv. Družine«: P. n. g. K. Tomšič 11 L., N. N. 10 L., tvrdka Anton Koren nasl. 100 L., Jos. Čok 10 L. — Bog poplačaj vsem obilo!

Okno v svet.

Nova češko-slovaška vlada.

Po večtedenskih težavnih pogajanjih so se v soboto 7. decembra stranke v Pragi zedinile in sestavile novo vlado. Prvi minister je postal Franc Udržal, voditelj češko-slovaške agrarne stranke. Agrarci so dobili razen tega še tri ministrstva: vojno, notranje in kmetijsko. Notranji minister je postal dr. Jurij Slavik. Češki socialni demokrati, ki so druga najmočnejša stranka, so dobili tri ministre, češka ljudska stranka pa dva: javna dela je dobil Ivan Dostalek, izenačenje zakonov dr. Ivan Šramek. Ravnotako je dobila dva ministra narodno-socialistična stranka Edvarda Beneša. On je postal zopet zunanji minister, njegov somišljenik dr. Franke je prevzel pošte. Vse druge stranke so dobile po eno ministrstvo: Kra-marovi narodni demokratje trgovino, češki majhni obrtniki železnice, nemški socialni demokrati socialno skrbstvo, nemški agrarci zdravstvo. Minister za finance, strokovnjak dr. Karol Engliš, je izven strank.

Iz gornjih podatkov je razvidno, da so odpadli iz vlade nemški krščanski socialci in slovaška ljudska stranka Andreja Hlinke. V vladi sedi sedaj 12 Čehov, 2 Slovaki (agrarec Slavik in socialistični minister prosvete dr. Derer) in 2 Nemci. Nemška narodna

manjšina bo dala vladi večje število poslancev kakor pred volitvami.

Nenadna smrt diplomata.

V Sofiji se vrše, kakor smo že poročali, pogajanja med bolgarsko in jugoslovansko vlado radi ureditve mejnih sporov, ki otežujejo dobre odnose med obema državama. Jugoslovansko zastopstvo je vodil g. R. Šaponić, načelnik tiskovnega urada v zunanjem ministrstvu. V sredo 5. t. m. okoli 6. ure zvečer so imeli člani obeh odposlanstev skupno čajanko. Nepričakovano je zadela Šaponića srčna kap. Prepeljali so ga takoj v neki sanatorij in poklicali najboljše bolgarske zdravnike za srčne bolezni, a bilo je vse zaman. Nekaj ur pozneje je zadela Šaponića drugič kap, nakar je 47 letni mož izdihnil. Šaponić je bil zelo nadarjen in spreten politik, zato pomeni njegova smrt v sedanjem trenutku pogajanj veliko zgubo za obe sosedni državi. Bolgarska vlada je izrekla jugoslovanski toplo sožalje, obe delegaciji sta izdali skupno naznanilo smrti.

Avstrija ima novo ustavo.

V soboto ponoči je avstrijska poslanska zbornica sprejela novo državno ustavo. Državni kancler Schober je bil dosegel, da so se meščanske stranke in socialni demokrati v glavnih točkah sporazumeli. Kar je pre-

N a š i t r g i.

(Po nabranih podatkih priredil R. B.)

Lepa je naša solnčna dežela. Prav taka, kot poje pesnik:

»... in sam Bog je udaril nanjo
sonce, svoj pečat.«

Nima obilice bogastev, pač pa prirodnih krasot in mikavnosti toliko, da je ob vsaki uri hoda nove paše za oči kot malokje drugod.

S snegom pokrite pečine se pno na Triglavu pod nebo; smaragdni valovi Jadrana butajo ob kraško pečevje in se družijo s prečudnimi podzemeljskimi tokovi, ki so napojili teranske trstice... Glej briške breskve, vipavske gorice, vse z belimi cerkvicami na vrheh; temni trnovski in nanoški lesovi zro v neprestanem pozdravu na rodovitna polja pod sabo. Res, lepa, prelepa božja krasota!

Pravih mest je pri nas le par: obmorski Trst, zgodovinska Gorica. Vasic je posejanih kot belih kamenčkov po stezi lepega vrta. Hiše so se pa le tam stisnile v večje trge, koder je tekla mimo zlata žila trgovine ali pa kjer je naravna lega določila središče okraju.

Trgov je v naši deželi dobra desetina. Pa pogledjmo si nekatere, saj jih je dosti med nami, ki jih komaj po vrhu poznajo.

VIPAVA.

Stopi, stopi malo iz Gorice na polje ali pa ti, Tržačan, na Opčine, pa ti bo zaprl obzorje mogočni Nanos, ki strmo pada v gornjo Vipavsko dolino. Tam kraljuje trg Vipava ali po vipavsko Trg.

Lahko bi bil postal znamenit kot njegova zgodovina, če se ne bi zaradi osebnih koristi nekih poštarjev ustavila vipavska železnica že v Ajdovščini. Drugi udarec za tržane je pa bil tedaj, ko so vse urade prenesli v Ajdovščino. Od takrat je tudi družabno življenje zamrlo. Danes šteje trg le okrog 1200 tržanov, po večini kmetov in nekaj trgovcev. Njih hiše se vrste okoli lepega in obširnega svetišča sv. Štefana. Poslikal ga je slikar Wolf. Obraze za osebe je posnel po tedanjih Vipavcih. Nekateri otroci s slike so danes že stari možje. Sredi trga je velika šola, sezidana iz cerkvenega denarja. Na njej je bil vklesan napis: Veri in omiki. Zgodovinar Gruden je mnenja, da je bila to ena prvih slovenskih šol. Velik kot cerkev je tudi stari Lanthierijev grad, ki služi že 15 let za vojašnico. V tem gradu je nekaj časa bival tudi sloviti italijanski pesnik Goldoni. Stari, obsežni grad je že davno razpadel. Eden njegovih najslavnejših prebivalcev je bil Žiga grof Herberstein, cesarski poslanik v Moskvi, menda najbolj znan Vipavec po svetu. Za naše slovstvo je zelo zaslužen Vipavec Boštjan Krelj, pisatelj iz luteranske dobe. Izdal je nabožne knjige. Pa še druge ugledne može je v zadnjih letih dala Vipava: pisatelja Kostanjevca, ljudskega pesnika Silvestra, poslanca Perhavca itd. Mogočno gospoduje novi farovž na hribu,

delo dekana Jurija Grabrijana. Marsikaj bi farovski zidovi vedeli povedati o roparskih napadih. Na mostu čez Vipavo vzbuja zanimanje stari stolp viteza Andreja Baumkirchnerja. Danes je v njem — trgovina. Kdor pride v Trg, se bolj kot za te stvari zanima za gostilno Pod skalo prav nad izvirom Vipave. Treba je mimo starodavne farne cerkvice sv. Marka, ki je v luteranskih časih videla čudne reči, pa smo nasproti izviru in rovu v goro, kjer so nekoč iskali živo srebro. Znamenite vipavske vinske kleti s sodi po 350 hl »pej« tudi ne smemo pozabiti.

Zdaj pa pot pod noge in jaderno nazaj, ker se je nad Kovkom že pokazala »zastava«, ki obeta burjo. To bo brilo po plantah! Pa da bi le spomladi ne otepalo, sicer »ga Vipavec ne bo pridelal, ker ga bo Bog vzel...«

BOVEC.

Obdan od prekrasnega gorskega venca spletenega iz vrhov Sinjaka, Rombona, Kanina, Stola in Polovnika leži na največji ravnici naših gor trg Bovec. Starorimski Amplectium (t. j. obdani od gor. Iz »plectium« je nastalo »Plc«, »Blc«, »Bolc«, in končno »Bovec«.) Pod trgom žubore valovi bistre Soče z najboljšimi postrvmi. Na ravnici do Soče zeleni razsežno, a nič kaj rodovitno polje. Krompirja in koruze že pridelamo nekaj, vse drugo je treba kupiti. Ker ni pravih pašnikov, se tudi živinoreja ni mogla razviti. Znana je kozjereja, pa tudi ta radi raznih ovir ne da toliko dohodkov, da bi Bovčanu ne bilo treba na tuje. Že pred leti so tržani, jih je kakih 1000, morali po svetu kot krošnjari s sukonom. Nekaj jih hodi tudi v rajbelski rudnik; ko se tu do dobra izuče, gredo v inozemske rudnike in celo v ameriške. Ženske gredo, zlasti po zimi, služiti v mesta, kjer jih zaradi delavnosti prav radi imajo. Zadnja leta se je spet dosti Bovčanov izselilo. Obrt in trgovina se preko domačih potreb ne moreta razviti, ker je nekdanja predelska cesta zgubila svoj velikanški pomen. Danes je v trgu razen običajnih župnih in županskih uradov še sodnija, 6 razredna ljudska in obrtna šola. Umrljivost je zastran dobrega gorskega zraku prav majhna.

Ker tudi naši predniki niso bili bogati, zato ni kakih zgodovinskih umetnosti. Znamenita je cerkva D. M. na Polju iz 11. stoletja. Zgodovinsko znana je v Klužah stara bovška trdnjava, ključ za prehod v severne kraje. Kluže so postale znamenite za časa turških vpadov, pa tudi marsikateri Napoleonov grenadir je zbobnel v globoko strugo Koritnice, ko je Francoz za sedel naše kraje. Danes so ostali iz tistih časov le prazni zidovi in spomini.

KOMEN.

Komen, središče spodnjega Krasa, tako zvane Komenske planote, se je razvil v večje naselje šele zadnjih 50 let pred vojno. Ni niti uradno imenovan za trg, a zastran svoje osrednje

lege, — saj se tu križata glavni cesti: Dornberg — Sežana in Rihemberk — Na brežina —; zastran uradov: sodišče, registrski urad, davčna izterjevalnica, bolniška blagajna, dve domači pošiljnice, notar, zdravnik, živinozdravnik in ne nazadnje tudi zastran aglomeracije hiš (= hiše so zidane ena poleg druge, ne kot v vaseh namestane), se lahko Komen smatra za kraški trg.

Leži na planoti 186 metrov nad morjem. Prebivalcev ima okoli 880 v 185 hišah. Po večini so vsi poljedelci, a pridelajo premalo za prehrano. Nekaj mleka in terana, ta je tod posebno na glasu, prodajo v Trst. Nekaj za služka dobe Komenci tudi v nabrežinskih kamenolomih in pa pri domačih obrtnikih. Ker je Komen postal priljubljeno letovišče Tržačanov, je v trgu 6 trgovin, 2 mesnici, 6 gostilen, dva parna mlina in drugi obrtniki. Komen je sedež dekanije z dvema kaplanskima mestoma; pa je le eno zasledeno.

Komenci so marljivi kmetje, čeprav se morajo boriti za vsako ped zemlje in pa še z vsakoletno sušo. Ljudstvo je zdravo in trdo, umrljivost je tudi pri otrocih le majhna.

10 minut ven iz Komna stoji romarska cerkev Device Marije Oberšlanske. Na stropu v prezbitteriju so lepe na mokro slikane podobe znamenitega slikarja Julija Quaglie.

CERKNO.

Ta gorski trg (sicer ta tudi nima, če govorimo prav točno, uradnega naziva in tržnih pravic iz srednjega veka) leži 324 metrov nad morjem v kotanji med dvema vrstama hribov, ki so do 1000 metrov visoki. Prebivalcev ima Cerkno 922; v občini 7560, ker so združili več občin skupaj in v fari 3500. Cerkno je središče grap med Bačo in Idrijco. Iz oddaljenih gorskih selišč prihajajo Gorjani po potrebsčine v Cerkno. Zato je tu tudi par večjih trgovin za 11 podružničnih vasi. Cerkljani sami se bavijo s poljedelstvom. Tudi nekaj lesnih žag sliši drdrati, a več lesa se izvozi neobdelanega na tovornih avtomobilih do Sv. Lucije. Morda bo kraj sčasom prival bil kaj letoviščarjev, ker je poletni hlad prav prijeten, po zimi pa sanke kaj rade drčijo. Zvezo s Sv. Lucijo do postaje in do Gorice vzdržujejo potniški avtomobili. Cerkljani so močne grče. Kljub temu, da so po zimi v megli in vodi, se jih revmatizem ne loti rada. Sicer so pa pridni in brihtni. Znameniti matematik Močnik, ki ima na rojstni hiši spominsko ploščo, je Cerkljan. Cerkljan je tudi sedanji goriški nadškof dr. Sedej.

Posebnih znamenitosti pa cerkljanski kotel ne premore. Starinska je cerkev sv. Jerneja na dokaj čednem kopališču. Včasih je bila farna cerkev. Zdaj se tam na »žegnu« sklene večina porok, le ob torkih in petkih Bog varuj! Taka je stara vera. Dekanijska

cerkev sv. Ane z visokim zvonikom je prav lepa. Cerkljan jo rad obiše, če ni ravno prelen...

Sicer pa pojdite pogledat lepo Cer-kno, ne bo nikomur žal dneva, ki ga preživi v tem lepem gorskem delu naše zemlje.

Od delavca do vrhovnega poveljnika.

(Konec.)

General Blücher-Gurov jo je, ko so mu potegnili naličje z obraza, moral popihati s Kitajske. Toda mož je trde glave, ni se hotel odpovedati sanji, da bo zavlada nad velikansko kitajsko deželo. Spet je spremenil priimek, ob-raz in obleko. Prikazal se je med ki-tajskimi komunisti v Hankovu kot »tovariš Borusov« in je brž začel orga-nizirati kitajsko rdečo vojsko, s kate-ro je nameraval zavzeti prestolno me-sto Peking in premagati Kjang-Kai-Ščeka. Zakaj general Gurov-Blücher-Gallen-Borusov je kuhal v sebi hudo jezo na Ščeka, ki ga je tako okanil in ki je po njegovi misli izdal proletar-ske koristi. Peking je tačas branila vojska, ki ji je poveljeval Feng-Ju-Hsiang, neizprosni sovražnik boljševizma. Borusov je dobro vedel, kje je šibka točka, na kateri skoro vsakega Kitajca lahko zgrabiš. Sam in brez orožja se je splazil v Fengovo tabori-šče, in ko so ga ujeli, je zahteval, naj ga predstavijo svojemu vojskovodji. Ko je stal pred njim, mu je zaupno povedal, da je pravzaprav nemškega rodu in skrit sovražnik boljševizma. Razkril je Fengu, da je Šček najhujši podpornik boljševizma, in mu je pred-lagal, naj se Feng in on združena bo-jujeta proti Ščeku, da rešita Kitajsko rdeče kuge. Za to pomoč je Borusov ponudil Fengu veliko svoto v zlatu, okoli pol milijona dolarjev. Feng je ponudbo sprejel in denar shranil v blagajno. Borusov pa je v ostrem diru jezdil k svojim četam in jim dal pove-lje, naj se dvignejo nad Peking. Toda sredi poti je rdeča vojska zadela na združene armade generalov Ščeka in Fenga. Feng je zvitega Borusova nad-modril.

To je bil za generala s štirimi imeni in obrazi pravi polom. Njegove čete so se razpršile. Moral je bežati, da ne pride ob glavo. Potoval je skozi pro-strane, sovražne dežele zdaj ko berač, zdaj preoblečen v častnika bele, pro-tiboljševiške vojske, potem kot nem-ški popotnik, pa spet v halji budistov-skega meniha. Toda končno, ko ga je Moskva že vpisala med mrtve junake, je izstopil na kolodvoru ruske presto-lice, živ, zdrav, že poln novih načrtov za rusko politiko na Kitajskem. Seve-da so ga pozdravili ko čudežnega ju-naka.

Letos v septembru se je Gurov spet prikazal na kitajski meji. Prijahal je na plemenitem belcu v rusko tabori-šče v Blagoveščensku, kjer je bil se-dež generalnega štaba ruske armade. Prevzel je vrhovno poveljstvo ruske vojske in jo vodil po Mandžuriji do odločilne zmage. Boljševiška vlada za-

Naznanilo.

Cene posnemalnikom
„ROTH“ so:

št. 00, 40 litrov na uro lir 340

„ 0, 65 litrov na uro „ 410

„ 1, 120 litrov na uro „ 510

10 letno jamstvo
in olajšave pri plačilu.

JUŠT UŠAJ,
GORICA

Piazza della Vittoria šte. 4

MODNI SALON

Velika izbira damskih klobukov zad-njih novosti, po zmernih cenah.

Preoblikovanje in po-pravila po naročilu.

Gorica, via Mazzini 6 (prej via Municipio)

Petra Mozetičeva.

TOLMIN
Zdravnik - kirurg - zobni zdravnik
dr. P. Ugo Netzbandt
izvežban na klinikah na Dunaju in v Monakovem
(na Bavarskem)
sprejema
v Tolminu vsako soboto in nedeljo
(pri drju Bussiju),
v Gorici druge dneve v tednu (via Dante 10).

TOVARNIŠKE CENE!

Prvovrstna, z jamčeno kvaliteto.

PELKAR

POTREBŠČINE
za
kovače, mehanike
in mizarje
samo pri
PELLER, KAHAN & C.
Trieste, via S. Nicolo št. 12
Lastna skladišča v prosti luki
TOVARNA REMSCHEID - NEMČIJA

Prvovrstna, z jamčeno kvaliteto.

LJUDSKA SKLADIŠČA,

lastnik

CHIECO LEONARDO

TRST — PIAZZA GARIBALDI 1
(prej Piazza Barriera vecchia).

Blago, ki je je sodnija vrnila, se prodaja po polovični ceni.

NA PRIMER:

Težek frštanj na dvojno lice . od L. 2.90 dalje
Volna za pletenje od L. 1.90 dalje
Odeje 140X190 od L. 10.90 dalje
Blago za hlače (cajh) od L. 1.40 dalje
Kotenina 150 cm od L. 3.90 dalje
Madapolam od L. 1.90 dalje
Črtasto blago od L. 2.50 dalje
Cefir za srajce od L. 1.40 dalje
Moške srajce od L. 9.50 dalje
Traliž za blazine od L. 2.70 dalje
Pisane moške nogavice od L. 1.20 dalje
Ženske nogavice od L. 0.95 dalje
Velika izbira ženskih rut od L. 1.90 dalje

Izkoristite priliko in ne zamudite je
zdaj ob božičnih praznikih!

Izkoristite priliko in ne zamudite je
zdaj ob božičnih praznikih!

nje zdaj uspehe, ki jih je rodilo Gurovo delo, ko je Kitajska sprejela vse ruske pogoje in se zavezala povrniti Rusiji mandžursko železnico. Ruski politični vpliv na Daljnem Vzhodu se je s tem sila dvignil.

Duhovit državnik. — Pred par številkami smo pisali o smrti znanega francoskega državnika Clemenceauja, ki je bil zelo duhovit mož. Ko je bil Clemenceau (Klemansó) ministerski predsednik, je bil sedanji predsednik Tardieu trgovinski minister. Lepega dne je neki poslanec pripovedoval »tigru«, tako so navadno nazivali Clemenceauja, da je Tardieu zamislil zelo zanimiv načrt za zboljšanje francoske uprave. Clemenceau stopi takoj k telefonu, pokliče Tardieuja in vpraša: »Ali je res, da ste imeli dobro misel?« Tardieu, presenečen, odgovori v zadregi: »Misel? Kako misel? Zakaj gre?« Clemenceau tedaj zmagovalno vzklikne: »Sem vedel dobro, da so vas obrekovali.«

OBJAVA.

V soboto zvečer okoli petih in pol so tatovi okradli Antona Veliščeka, iz Zapotoka št. 74, Anhovo. Odnegli so nekaj zlatenine ter za 14.900 lir bonov, in sicer:

Beneške obligacije serija 1531778 za L. 200, serija 002924 za L. 200; serija 137705 za L. 500; serija 1592424 za L. 500; serija 333895 za L. 1000; serija 609711 za L. 2500; serija 1912761 za L. 10000.

Kdor bi dobil kako sled, naj javi orožnikom ali okradencu.

ZAHVALA.

Podpisani se zahvaljujemo najiskrenejše vsem osebam, ki so v bolezni sočutno tolažile našega nepozabnega sina, brata in vnuka

FRANCA,

ki je 7. t. m. v Gospodu zaspal. Posebno zahvala izrekamo g. drju Bussiju, vlč. g. kaplanu Jeklinu, profesorskemu zboru tukajšnjega liceja gimnazije, dijaštvu za podaritev vencev in vsem udeležencem pri pogrebu.

Telmin, dne 9. decembra 1929.

Antonija Francelj, mati; Marija, sestra; Josip Beavničar, ded; Terezija, babica.

Izjava.*)

Podpisana mlekarja je zvedela za žaljive govore, ki so jih na njen rovaš raznašale neke neznane osebe. Podpisana trdka jih poziva, naj se javno pokažejo, da bo mogla dokazati, da je vedno točno plačevala vse svoje dobavitelje in tudi mlekarjo v št. Vidu pri Vipavi, ki je brez opravičenega vzroka hotela odreči dobavo.

Kdorkoli bo po tej objavi še širil take govore, ga bomo naznanili pristojnemu oblastvu.

MLEKARNA G. CARBONE,
via Felice Venezian 16.

*) Uredništvo sprejema odgovornost za zgornjo objavo le kolikor zahteva zakon.

PREKLIC.

Podpisani Andrej Pavlica preklicuje vse neosnovane besede, ki jih je izrekel v skrajni razburjenosti in pijanosti dne 25. 8. 1929, ko vaču g. Andreju Vodopivcu. Obenem se mu zahvaljuje, da je ustavil kazensko postopanje.

V Eornbergu, dne 6. decembra 1929.

Andrej Pavlica.

DOMAČA TRGOVINA JOS. KRAIGHER v POSTOJNI

postreže samo
z dobrim svežim blagom.

Kupujte doma!

Dott. GIUS. COMEL

specialist za bolezni v

ušesih, nosu in grlu,

bivši operator na univ. klinikah prof. Neumann-a in Hajek-a na Dunaju in asistent prof. Brunetti-ja v oddelku za nosne in ušesne bolezni v mestni bolnišnici v Benetkah. Sprejema od 9.-11. predp. in od 3.-4. pop. Gorica, Via Garibaldi 11 (prej Teatro)

ZDRAVNIK
dr. Gresic Adalberto
sin, po domače **mladi,**
sprejema vedno v svojem
ambulatoriju
v GORICI,
na Travniku (Piazza Vittoria) št. 14/I.
nad lekarno Cristofolletti.

30 lir na dan
prav z lahkoto zasluži 14 letna
deklica s pletilnim strojem
„DUBIED“

S tem strojem lahko pleteš obleke, maje, hlače,
nogavice i. t. d. Glavno zastopstvo

ELIJA ČUK, Gorica, piazza Cavour št. 9.

Tu dobiš tudi najboljše vrste šivalnih strojev,
dvokoles in vse tozadavne potrebščine.

Lastna mehanična delavnica, via Duomo št. 11.

Brezplačen pouk v pletenju in vezenju.

Avtomobili

Tovorni avtomobili

Vlačilci

FORD

POPOLNA IZBERA
izvirnih nadomestnih delov.

Zastopstvo: GIOV. KLUN & Co.
TRST, Via S. Caterina št. 5. - GORICA, Viale XXIV Maggio št. 10

Za umnega gospodarja.

Trg kmečkih pridelkov.

Trst, dne 10. dec.:

Jabolka prihajajo izključno iz inozemstva, večinoma iz Jugoslavije. Cena na drobnim je 120 do 130, kanadkam 260 do 300.

Hrušk skoraj ni več na trgu.

Kostanj 90 do 110, marona je malo več, cena mu je okoli 140.

Krompir domač 45 do 50, madjarski 38 do 40.

Cvetača prvovrstna 80, iz južnih krajev 40 do 50. Blaga je izredno mnogo. Vrzote 20 do 30, kapusne glave 60, čebula 45 do 50.

Drva suha 15 do 18.

Gorica, dne 11. dec.

Jabolka: na trgu so samo jabolka iz jugoslovanske Štajerske; cena drobnim 140, debelejšim do 220.

Hruške vozijo iz Slovenske Benečije. Lepo blago gre po 200 do 220.

Kostanj droban 60, maron 120 do 140.

Krompir 45.

Zelenjad: špinača 70, zelen radič 50 do 60, rdeči radič 180 do 220, solata endivija 60, vrzote 15 do 20, kapusne glave 70, repa 8 do 12, cvetača 40 do 60.

V inozemstvo gre kostanj, ta teden tudi poskusne pošiljatve rdečega radiča. Zelenjad gre večinoma v Trst.

Kodravost breskev.

Kodra je huda bolezen, posebno na mladih drevesih. Listi in poganjki se zvijejo, porumene in odpadejo. Nastopa sicer šele od aprila do junija, a boriti se moramo proti njej v zimskem času, zakaj sedaj lahko uničimo povzročitelja glivico *Exoascus deformans*, ki prezimuje na drevesu.

Glivico zamorimo z bordoško mešanico, to je z raztopino modre galice in apna. Mešanica pa mora biti močnejša kot za škropljenje trt, in sicer naj bo 3%, to se pravi, da raztopimo v 100 litrih vode po 3 kg modre galice in odgovarjajočo količino apna. Kako se dela bordoška mešanica, čitaj v knjigi »Sadjarstvo« od Gor. Mohorjeve družbe (na strani 94). S to mešanico moramo poškopiti breskve trikrat, in sicer prvič začetkom zime, to je sedaj decembra, drugič sredi januarja in zadnjič sredi februarja. Poškropiti ali še bolj s čopičem namazati moramo vse veje in vejice breskev. Torej sedaj se zganite in ne pozneje vpraševati, kako se kodra odpravi. Odpraviti je ni mogoče, pač pa preprečiti.

Kdaj boš zasajal drevesca?

Naš pridni ratar je zasadil v zadnjih desetih letih na stotisoče najrazličnejših sadnih dreves. Ne dela pa prav, da sadi drevesca komaj spomladi, ko ima drugega dela čez glavo in ko večkrat tudi vreme ne podpre izvršenega dela. Zadnja leta, ko se je toliko drevesc radi suše posušilo, bi morala odpreti oči.

Najvišje cene
plačujem za

KOŽE

kun, zlati, dihurjev, vider,
jazbecev, veveric, divjih in
domačih zajcev.

D. WINDSPACH - TRIESTE

Via Cesare Battisti 10/II, vrata 16. Telefon št. 83-81

Sprejemajo se pošiljatve po pošti.

Za obuvalo rabite

SAMO

SIDOL COMPANY

TRST — Via S. Zaccaria št. 4

Telefon N.ro 72-73.

hi
ohra-
ni,
omeči
in
osvetli.

Iz-
delek

Gostilna „ALBERGO VITTORIA“

Trst, Via XXX. ottobre, vogal Via Valdirivo

Telefon N.ro 39-86.

Sobe za tujce po zmernih
cenah. Domača kuhinja, iz-
bera rib; istrska in kraška
vina.

Izvrstna postrežba!

Ta in drugi teden prodaja
za božične praznike z
velikim popustom

S. LEVI

TRST - via S. Lazzaro št. 9 - TRIESTE

Lawntenis	od L. 1.90 naprej
Flaneta v vseh barvah	po L. 2.40
Flaneta črtasta	" " 2.60
Frštanj plav, težak, za	
moške spodnje hlače	po L. 3.80
Frštanj za obleke	po L. 2.60, 3.— 3.80
Zamet za obleke	" " 4.50, 4.80, 5.20
zamoške hlače, težak	od L. 7.—
Čajh za moške hlače	od L. 6.50
Frštanj za srajce, piket	po L. 2.80
Madapolan „Corredo“	po L. 1.90 m
Platno „Madonna“	" " 2.90 m
Platno pravo „Irlanda“	" " 3.20
Platno za rjuhe	od L. 4.90 naprej
Platno „Douglas“ 150 visoko	po L. 6.50 m

Velika izbira borge za srajce, plavine za predpasnike, flanele in drugega. Pogrinjala za postelje, izredna prilika, po Lit. 11.—

Nogavice, maje, brisače, kuhinjske cu-nje in drugo po najugodnejših cenah.

Darila za birme,
poroke,
in krste

najdete v

ZLATARNI F. BUDA,

TRST - Corso Garibaldi 35

Rezila za britje
od 60 cent. naprej.
Velika izbira bri-
vnih strojkov.
Strojčki za striže-
nje lir 17.—. Prvo-
vrstni cepilni noži,
škarje, srpi, pije
za žage, najrazli-
čnejše obrtniško
orodje.

Posebnosti: vsakovrstno orodje za rezlanje
in zaloga vseh vrst lesa po najnižjih cenah.

Posebnosti: „SOLINGEN“

LAMA TRIESTE

CORSO GARIBALDI 19

Velika razprodaja

za božič in novo leto

pri tvrdki

ALL' ECONOMIA FAMILIARE

Trst - Piazza Ponterosso N. 5

Cene so za
20%, do 50%, znižane.

Frštanj fantazija za obleke	od L. 1.75 dalje
Lawntenis	od L. 1.60 dalje
Frštanj za srajce	od L. 2.70 dalje
Frštanj dvojno lice	od L. 3.50 dalje
Frštanj rdeč in moder, križan	od L. 3.50 dalje
Frštanj za srajce, križan	od L. 3.70 dalje
Voln. blago za suknje 160 cm	od L. 10.— dalje
Polvolneno blago za obleke	od L. 6.50 dalje
Moške suknje (prilika)	od L. 75.— dalje
Zenske suknje najfin. izdelave	od L. 140.— dalje
Čajh za hlače	od L. 3.50 dalje
Črtano blago za srajce	od L. 2.50 dalje
Tople otroške majice	od L. 3.90 dalje
Tople moške maje	od L. 6.50 dalje
Pullover	od L. 12.50 dalje
Kotenina rjava	od L. 2.25 dalje
Madapolan	od L. 1.90 dalje
Jajčna kožica	od L. 2.85 dalje
Platno za rjuhe 150 cm visoko	od L. 4.50 dalje
Satin črn in barvan	od L. 3.50 dalje
Brisače iz bombaževine meter	od L. 2.90 dalje
Volnena ogrinjala	od L. 16.50 dalje

Velika izbira nogavic za moške, ženske in
otroke, odej, pokrival, blazin, žepnih rut, la-
nenega platna poljubne širokosti, čipk, veze-
nin, itd. itd.

Proučite naše cene in videli boste, da ni
nižjih v Trstu. — ZA NAKUP ČREZ 15 LIR
DOBITE DARILO.

Igrače in najlepša darila
za

božič.

SKLADIŠČA CAPPELLANI

Trst, via Roma 5, telef. 77-28.

Opomba: Naročnikom tega lista damo
15% popust.

Sadite drevesca v jeseni. V zimi se bo v jami in v prerahljani zemlji okoli drevesca nabralo toliko vlage, da se drevesce radi suše ne bo posušilo. Črez zimo se bo drevesce v jami tudi ustalilo, nekam vdomačilo z novim mestom in spomladi bo začelo bujno rasti.

Dolgoletne izkušnje uče, da prihrani eno leto, kdor sadi drevesca v jeseni. Zato pobrigajte se takoj za mlada drevesca in pred zimo v zemljo z njimi!

Prvo pretakanje vina.

Ker je tudi mirno kipenje vina že ponehalo, je nastopil čas, da prvič pretočimo vino. Ugodni čas je navadno takoj po sv. Martinu, najpozneje pa bi moralo biti vino pretočeno o božiču.

Predno pretočimo vino, moramo najprej preizkušati vino na stanovitnost, ali ne spremeni na zraku barve. Zato nalijemo v kozarec vina in ga postavimo skozi 24 ur na okno. Če je vino ostalo nespremenjeno, ga lahko brez vsake skrbi pretočimo. Če pa je vino spremenilo barvo, če je porjavelo, mu moramo najprej dodati na vsak hl po 8 do 12 gr metabisulfit in ga črez teden dni pretočiti.

Vino pretakamo v čiste, zdrave in zažveplane sode, samo pretakanje pa se izvrši pri močnih in finih vinih kakor tudi pri takih, ki na zraku porjave, skozi črevo. Še vedno sladka in taka vina, ki dišijo po žveplu ali pa so motna, je najbolje pretočiti na zraku, to je skozi pipo: vino naj teče skozi pipo v podloženo posodo.

Pri pretakanju se nudi tudi najugodnejša prilika za popravilo vina. Šibkim vinom koristi nekoliko metabisulfit (5 gr na hl), citronova kislina (20 gr na hl) poži vino, pri vinih pa, ki vlečejo na kislo, ne štedi z žveplenim kislinom. Žveplaj z navadnimi žveplenimi trakci ali pa raztopi metabisulfit.

Ne odlašaj s prvim pretakanjem, ker postane odlašanje lahko usodno, posebno za šibka vina, pri katerih drožje kmalu gnije in dobi tako bistro. Kraševci teran lahko pozneje pretakajo, nikakor pa ne smejo čakati Brici, ne Vipavci in ne Istrani. Kdor še ni pretočil, naj stori nemudoma.

Po čem bodi vino v gostilnah?

Umljivo je bilo, da se bo oglasil marsikateri gostilničar, ko bo čital članek, ki je bil pod gornjim naslovom objavljen v 33. št. Novega lista. Omenjamo, da je bil članek v prvotni obliki mnogo hujši in da ga je urednik omilil. Seveda smo kot nepristranski list pripravljali dati v listu prostora vsakomur, ki bi hotel prispevati k jasnosti tega vprašanja. Zato drage volje priobčujemo tudi nastopna dopisa, ki sta prišla iz vrste čitateljev gostilničarjev:

»Dragi Novi list! Sem gostilničar in potočim letno okoli 70 hl vina. Na noben način se ne morem strinjati s številkami, ki so objavljene v 33. številki pod člankom »Po čem bodi vino v go-

Krojačnica.

**Dediči
Pellegrina
Levija.**

**Velika izbira
domačega in
tujega sukna
za moške in
ženske. 0000**

T R S T
Corso Vitt. Em. III. št. 31

Zaloga dežnih plaščev znamke Pirelli.

„Al buon mercato“

TRST — Via Arcata 16 — TRST

Velika zaloga moških in deških oblek. — Štajerske jope z navadnim in kožuvinastim ovratnikom. Suknje, površniki, delavske obleke, posamezne hlače in jopiči.

Govorimo slovenski. Cene zelo ugodne.

Lekarna Castellano

„All' Alabarda“

last. F. BOLAFFIO

Trst,

via Belli vogel via dell' Istria št. 7

**bo ta mesec
odprta vsak dan
do 22 ure
zvečer.**

ZA BOŽIČ

Velika izbira okraskov za božična drevesca.

Velika izbira igrač; popravila punčk za otroke; bogata izbira jaselec, palm ter umetnih cvetlic za dom, cerkve in pokopališča. **!!**

Alojzij Ocvirk, prej Buchbinder, Trst
Via delle Torri 2 — (Piazza S. Giovanni)

Zelo važno za skrbne gospodinjke in krčmarice!

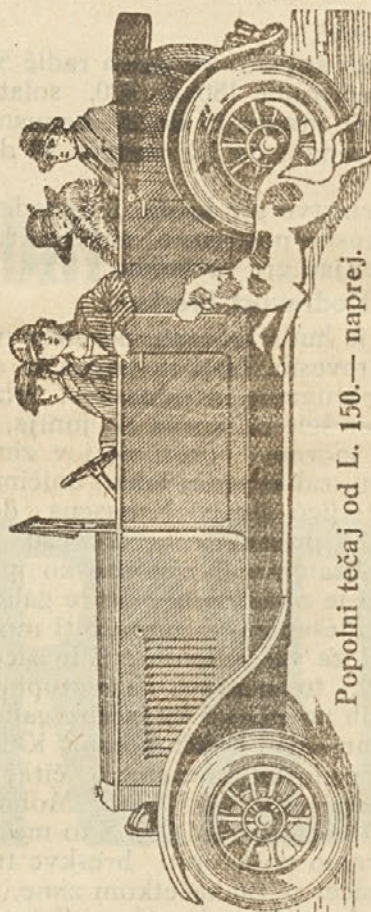
Zelo znižane cene. Po naravnost smešnih cenah razprodajamo razno vrstno kuhinjsko posodo in druge hišne potrebščine.

Trst, via Carducci 3
(nasproti bivši vojašnici.)

**Avtomobilna mehanična šola,
državni patent zajamčen. —**

Vedno odprti tečajji.

TRST, Via Imbriani 14.

Popolni tečaj od L. 150.— naprej.

Kdor pošlje 2 L v znakah, prejme knjižico z vsemi navodili za doseganje patenta in popravila pri motorju. — V tem mesecu se bodo vršili tečajji v Gorici, v Tolmini in v Idriji. — Za vpis pišite takoj! — Se sprejme deček začelnik. —

Govorimo slovenski! Telefon št. 73-67.

Vsem znana skladišča oblek za gospode

„ALLE GRANDI FABBRICHE“

TRST — CORSO GARIBALDI 10 - TELEF. ŠT. 79-35 — TRIESTE

Z novimi pošiljkami smo izpopolnili zalogo oblek, paletov, raglanov, površnikov, nepremočljivih plaščev, trenchov in berberjev za može, mladeniče in dečke. Posebnost: sportne obleke, hlače in površniki za solarje!

Poseben oddelek z veliko izbero **sukna, tkanin, drapeja in blaga na dvojno lice** vseh vrst in barv. Lahko naročite po meri katerikoli kos oblačila. Jamčimo vam za točno delo v

lastni krojačnici

s posebno sobo za pomerjanje v prvem nadstropju.

Dobite tudi različne izdelane kose na izbero po

prav poštenih cenah.

stilnah?«, kajti pisec dotičnega člana mnogih stroškov ni vpošteval.

Vpoštevana ni:

1. pristojbina za obnovo patenta 250 lir,
2. kdor gre po patent, porabi 15 lir,
3. obresti od položene kavcije 25 lir,
4. prispevek za uteži in mere 30 lir,
5. sindikalni prispevek 65 lir,
6. sindikalni prispevek za uslužbenca 60 lir,
7. občini za uslužbenca 60 lir,
8. za zeleni križ 30 lir,
9. dve kolkovni pristojbini 200 lir,
10. različno (cvetlični dan, koledar, časopisi, berači itd.) vsega skupaj vsaj 200 lir.

Če seštejemo vse te postavke, dobimo lep tisočak, katerega mora gostilničar tudi izdati. Kje pa so še ostali stroški?»

Gostilničar iz Tolminskega piše med drugim: »Zakaj pa je več gostilen na robu propada? Pri nas jih je delovalo pred vojsko šest, danes jih je še pet in najbrž bo kmalu še katera zaprta.«

To je dokaz, da se gostilničarjem ne godi ravno najboljše.

Nove postavke.

KUPNO-PRODAJNA POGODBA.

(Nadaljevanje.)

V katerih slučajih je mogoče še razveljaviti kupno-prodajno pogodbo?

V dveh slučajih!

1. Prodajalec zamore razveljaviti kupno-prodajno pogodbo, če je prodal stvar za polovico manj, nego je stvar dejansko vredna.

Primer: Peter je prodal Pavlu zemljišče za 2500 lir, zemljišče pa je bilo vredno 6000 lir.

Peter je torej dobil za zemljišče 500 lir manj, ko polovico prave vrednosti. Peter sme razveljaviti kupno-prodajno pogodbo.

Kaj lahko napravi kupec?

Kupec (v našem slučaju Pavel) lahko izbira: 1. ali da obdrži kupljeni predmet in doplača 3500 lir ter obresti od dneva tožbe dalje; 2. ali da vrne kupljeni predmet prodajalcu, ki mu mora vrniti kupnino. Kupec mora izročiti prodajalcu tudi vse sadove kupljenega predmeta od dneva tožbe dalje in prodajalec mu mora plačati obresti od plačane kupnine.

Ali sme kupec razveljaviti kupno-prodajno pogodbo, ker je plačal polovico več, nego je bil predmet dejansko vreden?

Kupec ne more razveljaviti pogodbe zaradi prikrajšanja na ceni preko polovice. Italijanski zakon daje to pravico samo prodajalcu.

Ali se prodajalec lahko odreče pravici, da bo pobijal pogodbo radi prikrajšanja preko polovice?

Prodajalec se po italijanskem zakonu tej pravici ne more odreči; tudi če bi se prodajalec v pogodbi s kupcem dogovoril, da ne bo pobijal pogodbe zaradi prikrajšanja na ceni preko polovice, ga ta dogovor ne veže in če je dobil za prodani predmet polovico manj od prave vrednosti, lahko pogodbo razveljavi.

ÖHLER

Corso V. E. III št. 16

TRST-TRIESTE

Corso V. E. III št. 16

Velika božična razprodaja

Z

20%

popustom

v vseh oddelkih in na cenah zaznamovanih
na vsakem posameznem predmetu.

Corso V. E. III št. 16

TRST-TRIESTE

Corso V. E. III št. 16

ÖHLER

prodaja vedno boljše blago po vedno nižjih cenah.

Istotako sme prodajalec pobijati kupno-prodajno pogodbo, četudi se je dogovoril s kupcem, da mu ostali znesek daruje.

Kdaj lahko prodajalec razveljavi pogodbo zaradi prikrajšanja preko polovice?

Prodajalec lahko razveljavi kupno-prodajno pogodbo zaradi prikrajšanja na ceni preko polovice le v slučajih, ko gre za prodajo nepremičnin (zemljišč, hiš), ne more pa razveljaviti kupno-prodajne pogodbe, če je prodal premičnine. Istotako ni mogoče razveljaviti prodaje na javni dražbi.

Kakšna vrednost nepremičnine pride v poštev, ko gre za pobijanje pogodbe zaradi prikrajšanja preko polovice?

V poštev pride vrednost, ki jo je imela prodana nepremičnina ob času prodaje. Prodajalec mora preценiti vrednost, ki jo je imela nepremičnina ob času prodaje. Če pokaže ta cenitev, da je dobil za nepremičnino polovico manj, lahko zahteva, da se pogodba razveljavi.

Kdaj mora prodajalec uveljaviti svojo pravico zaradi prikrajšanja preko polovice?

Tekom dveh let, odkar je nepremičnino prodal. Po preteku dveh let prodajalec ne more več pobijati kupno-prodajne pogodbe.

Prodajalec proda, a si pridrži pravico prodano stvar nazaj zahtevati.

Prodajalec se s kupcem tudi lahko dogovori, da mu proda določeni predmet, a si pridrži pravico v dogovorjenem času zahtevati prodani predmet nazaj.

To pravico si lahko izgovori prodajalec za največ pet let. Če se je pa dogovoril za krajšo dobo, je ne more podaljšati.

Če ne zahteva prodajalec prodanega predmeta v dogovorjenem roku nazaj, postane kupec nepreklicni lastnik istega.

Prodajalec zamore zahtevati prodani predmet tudi od posestnikov, ki so ga kupili od prvotnega kupca, četudi jim je bil dogovor neznan.

Prodajalčeve obveznosti.

Če zahteva prodajalec prodani predmet nazaj, je dolžan:

1. povrniti kupecu kupnino;
2. plačati vse pogodbene stroške;
3. povrniti kupecu vse stroške, ki so mu jih povzročile potrebne in koristne poprave ter naprave na prodanem predmetu.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje št. 323: Kakšno vrsto gnojila vsebuje katranova tekočina, katero kupujejo naši okoličani v plinarni v Gorici?

Odgovor: Dotična tekočina vsebuje dušik v amonijakalni obliki. Sploh pridobivajo amonijak večinoma v plinarnah. Odstotki dušika v tekočini zavise od njene čistosti in točen odgovor bi Vam moglo dati le kemično preizkuševališče v Gorici. (Mislimo, da vsebuje štiri odstotke dušika.)

Vprašanje št. 324: Kako široki morata biti po postavi občinska pot in občinska steza?

Odgovor: Postava sploh ne določa širine občinskih poti in stez. Obstoječe širine se ne smejo povečati brez odškodnine mejašem.

Vprašanje št. 325: V naši občini je 80 jusov, pa ne vemo, koliko davka je odmerjenega, ker nam jusarski upravitelj tega nikdar ne raztolači. Koliko davka se mora plačati od vsakega jusa?

Odgovor: Od skupinskih (jusarskih) zemljišč

: MUNDLOS : PFAFF : MUNDLOS : PFAFF : MUNDLOS : PFAFF :

Josip Kerševani - GORICA
Piazza Cavour šte. 9.

Zaloga šivalnih strojev svetovnoznanih tovarov „MUNDLOS“ in „PFAFF“, dvokoles originalnih BIANCHI, gramofonov, samokresov, pušk in vseh nadomestljivih delov imenovanih predmetov.

Mehanična delavnica.
GORICA — Piazza Cavour šte. 5

Bencin „LAMP“ Bencin „LAMP“

Najboljši pletilni stroji nemške tovarne „Sandler & Graff“. Brezplačen pouk v umetnem vezanju in pletenju.

Telefon št. 415. Brzjavke: KERSEVANI, GORIZIA, CICLI

Tvrdka Teod. Hribar - Gorica
CORSO G. VERDI št. 32

priporoča svojim starim odjemalcem domače in inozemsko blago vseh vrst, posebno veliko izbero črnega sukna za čast. duhovščino in platno znanih tovarov Regenhart & Raymann za cerkvene prte.

Perilo za neveste od najnavadnejših do najfinejših vrst in vse potrebno za njihovo popolno opremo.

BLAGO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Kupovalci posnemalnikov,

zapomnite si nekaj enostavnega: ni dovolj, da kupite le stroj, treba je izbrati stroj take znamke, ki vam jamči točno delo, hitro in neprestano delovanje nadomestnih delov in pristojno ter trajno postrežbo stroja.

„Alfa Laval“
separator

vam vse to jamči in ne ukani zaupanja, ki ga stavite vanj.

Varujete se ponarejevalcev!
Družba ALFA LAVAL - Milan,
via Farnet 5

Nadzornik za Julijsko Krajino:
Corrado Ban - Gorica, via Caprin št. 25.
(nasproti sev. postaji.)

MANUFAKTURNA TRGOVINA
GIOVANNI MOSE

št. 7 **RAŠTEL** št. 7
G O R I C A

Velikanska zaloga
najboljšega in najcenejšega blaga,

platna, obrisač, nogavic, žepnih
ruč, volnenih tkanin, odej, naram-
nic, pasov, podvez, zimskih maj
itd. itd.

V Vašo korist je, če obiščete našo trgovino.

je treba plačati davek kakor od drugih zemljišč, to je na podlagi katastralnega čistega dohodka. Posamezni »juser« mora pa plačati davek po obsegu deleža na skupinskem premoženju. Koliko to znaša, je mogoče ugotoviti le po vpogledu v zemljiške knjige.

Vprašanje št. 326: Za časa vojne sem bil superarbitriran in imam še dotično potrdilo. Ali lahko še prosim za podporo ali pokojnino? Ali mora plačati moj brat, pri katerem stanujem, zame samski davek, ker ima premoženje, ima pa 7 otrok?

Odgovor: Prošnje za pokojnino ne morete več napraviti, ker je rok pretekel že meseca septembra 1926. Samski davek bo moral plačati Vaš brat, če Vas davkarija ne oprosti samskega davka.

Vprašanje št. 327: Ali sme registrski urad zvišati ceno prodanega predmeta in zato zahtevati od stranke doplačilo registrske pristojbine?

Odgovor: Registrski urad ima pravico zvišati ceno prodanega predmeta, ki so jo stranke v sporazumu z notarjem določile. (Isto velja pri testamentih in sploh pri vseh pogodbah.) Za registrski urad je namreč merodajna pri določevanju registrske pristojbine trgovska vrednost predmeta.

Vprašanje št. 328: Ali bo še izmenjava avstrijsko-ogorskih kron?

Odgovor: Vprašanje je še vedno nerešeno.

Vprašanje št. 329: Zimska pšenica se mi je zelo razrastla. Ljudje pravijo, da jo moram prekosit, če hočem imeti pridelek. Ali je to res?

Odgovor: Bodite veseli, da se Vam je pšenica močno obrastla in pustite jo v miru.

Vprašanje št. 330: Ali je zakonito, da pri plači tovarniških delavcev odtržejo vsakih 14 dni eno liro za sindikat, ko pa moramo itak plačati vsako leto 10 lir za sindikatno izkaznico?

Odgovor: Sindikat ima pravico zahtevati letno poleg prispevka za sindikatno izkaznico tudi eno dnevno delavčevo plačo.

Vprašanje št. 331: Ali lahko dobim potni list za Južno Ameriko, ko imam pogojno kaznen, ki zapade v dveh mesecih?

Odgovor: Mislimo, da ni nobene ovire in da lahko dobite potni list. Vložite prošnjo potom občine na kvesturo.

Vprašanje št. 332: Sem oskrbnik mladotnim otrokom, katerih inventar je bil napravljen po smrti roditeljev l. 1924. Sodnija sili, da napravim ponovno inventar potom sodnije ali notarja. Ali sem primoran napraviti novo cenitev?

Odgovor: Pojdite osebno na sodnijo in tam povejte, da je po Vašem mnenju nepotrebno delati drug inventar, ker je bil prvi napravljen že l. 1924. Če bo pa pupilarni sodnik vztrajal pri zahtevi, morate napraviti inventar.

Vprašanje št. 333: Potrjenec, rojen v drugi polovici l. 1909., je napravil prošnjo na vojaško poveljstvo, da bi šel prostovoljno k vojakom, in sicer v šolo za podčastnike. Prošnja je bila zavrnjena, češ, da ne sprejmejo nobenega pred spomladjo. Kam naj se obrne, da bo uslišan?

Odgovor: Naj napravi prošnjo na vojno ministrstvo.

Vprašanje št. 334: Imam sina letnika 1910. Napravil je predvojaške vaje. Ima enega brata, ki je služil 10 mesecev pri vojaki in enega polbrata vojnega invalida. Jaz pa imam nad 65 let in sem za delo nezmožen. Koliko bo moral služiti sin?

Odgovor: Po zakonu ima samo en sin pravico do skrajšane vojaške službe. Iz Vašega pisma sklepamo, da je bil eden Vaših sinov že deležen te ugodnosti. Če pa želite kljub temu napraviti

prošnjo, napravite jo takoj na Ufficio Leva in v prošnji omenite, da ste nesposobni za delo in da je polbrat vojni invalid.

Vprašanje št. 335: Imam njivo, katero bi rad

spremenil v travnik. Katere vrste, koliko kg semena in kdaj naj sejem?

Odgovor: Dobite v knjigi »Travništvo«, katero je letos izdala Gor. Moh. družba.

ZDRAVNICA
dr. VILMA DOMINCO,
bivša asistentinja kr. klinike za porodništvo
in ženske bolezni v Florenci
sprejema
od 10. - 12. in 15. - 16. ure
GORICA, Corso Vitt. Em. III. št. 59.

Zobni zdravnik
dr. Robert Hlavaty
sprejema
od 9. do 13. in od 16. do 19. ure
v TRSTU
via S. Lazzaro št. 23 - II.
Ob sredah in sobotah ordnira
v POSTOJNI

IVAN KACIN - Gorica Piazza Tommaseo 29.

**Tovarna orgel,
harmonijev in glasovirjev.**

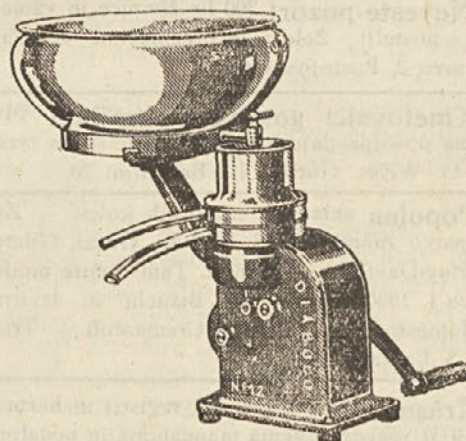
Najstarejša in najbolj zanesljiva tvrdka

Ker so padle cene cina,
izdeluje orgle po 2500 lir
register. - Plača se po
kolavdaciji orgel.

ZAHTEVAJTE CENIK!

KMETOVALCI!

Radi višjih cen masla je sedaj čas zelo ugoden, da si nabavite posnemalnik

DIABOLO

Posnemalnike Diabolo izdeluje A. B. Pump-separator v Stockholmu na Švedskem, ki je največja tovarna na svetu za izdelovanje posnemalnikov. Ti so radi svojega prvovrstnega materiala, sestave, trajanja in lahke rabe od kmetov priznani za NAJBOLJŠE.

Večletno jamstvo tovarne.

Plačljiv je tudi v manjših obrokih.

Iščemo krajevne zastopnike.

Zahtevajte brezplačne cenike!

Agenzia Generale per scematrici Diabolo, Bolzano.

Za vsa pojasnila pišite na naslov:

Vittorio Jonson — GORICA, Via Contavalle 4-II.

TOVARNA POHIŠTVA

S. HERSKOVITS,
Gorica, (S. Rocco) Via Lunga

prodaja tudi zasebnikom pohištvo za
navadne in razkošne sobe
po tovarniških cenah.

Valuta — tuji denar.

Dne 11. decembra si dal ali dobil za:

1 dolar	19.06 lir
1 angl. funt	93.27 lir
100 dinarjev	33.90 lir
100 šilingov (avstr.)	269 lir
100 čeških kron	56.67 lir
100 nemških mark	457.50 lir
100 švic. frankov	371.30 lir
100 franc. frankov	75.23 lir
100 belg. frankov	267.25 lir

Beneške obveznice 73, obveznice
»Consolidato« 82.

Loterijske številke

v soboto dne 7. decembra.

Bari	25	30	64	24	5
Florenca	88	44	30	61	68
Milan	40	59	39	22	23
Neapelj	25	26	77	3	54
Palermo	5	35	8	60	37
Rim	33	34	75	29	89
Turin	42	9	83	89	17
Benetke	7	70	46	63	35

Semnji v prihodnjem tednu.

Nedelja 15. dec.: Idrija.

Ponedeljek 16. dec.: Motovun, Trst
novo pri Bistrici.

Četrtek 19. dec.: Buzet.

Petek 20. dec.: Bazovica, Vipava.

Sobota 21. dec.: Rihemberk, Pulj.

ZDRAVNIK

dr. Josip Potrata

sprejema
od 10.-13. in od 15.-16. ure

v GORICI

Via delle Monache 1
nad lekarno Pontoni.

Dr. Joško Jakončič

je otvoril lastno
**pravno
pisarno**

v KANALU

v prvem nadstopju nad lekarno.

Odlikovani zobozdravniški ambulatorij

R. BREZIGAR

SPREJEMA

v GORICI

na Travniku št. 17/1 (Piazza Vittoria)
poleg kinematografa.

Odgovorni urednik: dr. Engelbert Besednjak.
Tiskala Katoliška tiskarna v Gorici.
Riva Piazzutta št. 18.

Mali oglasi.

Vsaka beseda stane 50 stot., debelo tiskana 1 liro, najmanj 5 lir. — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. Če je navedeno posebno geslo, pošljite ponudbe ali odgovore v zaprtem ovitku, na katerem je navedeno geslo.

Krone, srebro in zlato, kakor tudi staro zlato kupujeta vedno po najvišjih cenah. Vsa popravila kar najhitreje. — Birmiska, poročna in krstna darila. — Moderna zlatarna, Corso Verdi št. 13 (Gorica, nasproti novemu Zelenjadnemu trgu).

Pohištvo nudi širom naše dežele znana industrija pohištva Štefan Gomišček, Solkan 280. Tu je velika izbira oprave iz trdega lesa po najnižjih cenah. Ne zamudite prilike!

Tropinovec pristni dobite vedno v vsaki množini pri »Zadružni žganjekuhi« v Dornbergu.

Domača vina, namizna in sortirana, odaja po ugodnih cenah Kmetijsko društvo v Vipavi (Vipacco). Podružnica v Idriji.

Upravo hiš v mestu in okolici sprejme po ugodnih pogojih uprava hiš J. Čehovin, Trst, Ventisetteembre 65. Tel. 83—34.

Poročne sobe, zelo močne, masivne po 1400.— lir, iz češnjevega lesa 1500.— lir, iz mahagonija 1600.— lir. Pohištvo je iz posušenega lesa, najboljšo izdelano in po tovarniških cenah. Türk — Trst, via Battisti 12, vogel via Palestrina.

Oglase za vse italijanske, jugoslovanske, avstrijske in druge inozemske liste sprejema oglasni zavod G. Čehovin, Trst, Ventisetteembre 65, Tel. 83—34. Nabira tudi oglase za »Novi list« in »Istarski list«.

Najlepše, najboljše, najcenejše obuvalo se dobi pri Rebeu v Trstu, via Carducci 36.

Neveste pozor! 300 lir žimnice in vzmeti za 2 postelji. Železnica brezplačno. Jelerčič, Trstovo 2, Postojna 136.

Kmetovalci goriške pokrajine! Mešnična posojila daje banka. Obrnite se na tvrdo G. Weiss, Gorica, via Barzellini 20.

Popolna skladišča motornih koles. — Zaustopstvo znamk: Ariel, Bianchi, Guzzi, Gilera, Harley-Davidson, Triumph. Tam dobite modele za l. 1930. avtomobilov Bianchi in izvirne nadomestne dele. Tvrška Cremascoli — Trst, via S. Lazzaro 17.

Krasne nove orgle z 11 registri in harmonij s 37 registri, dvema manualoma in pedalom je na prodaj. — Cena nizka, tudi na obroke. Pojasnila daje tovarna orgel, Ivan Kacin — Gorica, Piazza Tommaseo 29.

Škropilnice najnovejšega sistema izdelujem ali predelujem. Kupujem tudi vsakovrstno staro kotlovino. Alojzij Leban, Gorica, via Morelli 15.

Stroj za česanje volne prodam. Pogon z roko ali na motor. Tapetnik Jelerčič, Postojna.

Med se kupi. Ponudbe sprejema dr. Leopold Bobič — Miren (Merna).

Senožet se prodaja v bližini Ajdovščine, 22.000 m². — Natančnejša pojasnila se dobe v gostilni Jejčič, Dobravlje 105., p. Sv. Križ.

Vino ostane nepokvarjeno skozi celo leto, če denete v vino en teden pred prvim pretakanjem »bisulfita«. Navodilo in »bisulfita« dobite pri meni. — Just Ušaj, Gorica, P. Vittoria 4.

Trgovska hiša na glavnem trgu v Kamniku (Slovenija) z lepim lokalom se prodaja za takojšnje plačilo. Pojasnila daje oglasna pisarna Hinko Sax v Mariboru.

Zasebni uradnik, več vseh pisarniških del, išče tudi začasne zaposlenosti. Priporoča se posebno za ureditev računov pri posojilnicah in sestavo bilanc. Zahteva skromen honorar. — Dominik Kacin, Recca S. Giovanni, p. Cerkno.

Fotografični aparat se je našel na tržaški cesti blizu Goč. Oglasite se v župnišču na Gočah.

Lekarna Cibe — Trst, Piazza S. Francesco — blizu nove sodnijske palače ima veliko zalogo domačih in inozemskih zdravil. Pošilja tudi po pošti.

Ženitna ponudba. Pošten 35-leten fant, vrtnar, ki ima hišo in njivo pri Trstu, se želi oženiti z dekletom ali vdovo 24—35 let staro, ki ima posestvo ali denar. Ponudbe na upravo v Trstu pod »Pošten fant«.

V Ajdovščini, zraven cerkve, prodajam vsakovrstno stavbeno opeko, šamot opeko za štedilnike, majolične plošče in raznovrstne cementne izdelke po najugodnejših cenah. — Znidarskič.

Rihemberška gospodarska zadruga naznana, da je otvorila v Ajdovščini zalogo lastnega vinskega pridelka.

Krasnega, mladega petelina in kokoš »Orapington« prodam. Gorica, via Tonzig 27.

Šofer z večjo prakso išče službe v mestu ali na deželi. Naslov pove uprava.

Zadruga vojnih oškodovancev pri Sv. Luciji ob Soči ima svoj izredni občni zbor z običajnim dnevnim redom v nedeljo, dne 22. t. m. ob 3. uri pop. v prostorih starega župnišča. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

Širite „NOVI LIST“.

Dr. TEOFIL SIMČIČ

je otvoril

v IDRIJI

nasproti ljudski šoli nad
Kavčičevo gostilno lastno
pravno pisarno.

TOLMIN

kirurg zobni zdravnik

R. BERKA

sprejema kot doslej
**vsako nedeljo v hiši
drja Serjuna.**

Ostale dneve v tednu

v Gorici, Corso Verdi 36.

NOVI list

1929 C 134/1929

070 (450 36=163 6)